

Bredbåndspuljen hørings svar - Robincon

Spørgsmål 1. Har puljen virket efter hensigten?

Det skal afklares, om puljen har tilgodeset de hensyn, som blev lagt til grund, da den blev vedtaget, herunder om det har påvirket bredbåndsmarkedet negativt, at der har været mulighed for at søge om økonomisk støtte fra en statslig pulje.

1.a. Er det vurderingen, at støtten fra bredbåndspuljen har bidraget til bedre bredbåndsdækning i lokalområder, hvor der ellers ikke ville blive rullet ud på rent kommercielle vilkår?

Det ser ud til at støtten fra bredbåndspuljen indirekte eller direkte som minimum har medført en fremskyndet etablering af bredbåndsdækning for de adresser som er omfattet. Så i forhold til spørgsmålsformuleringen må svaret blive positivt. Men vurderer at bredbåndspuljen har skabt usikkerhed i markedet og måske holdt tilbage andre kommercielt realiserbare projekter således at nettoeffekten af bredbåndspuljen i værste fald kan være negativ.

1.b. Har der været andre positive effekter af bredbåndspuljen?

Yousee har fået styrket sin markedsposition via offentlig finansiering fra bredbåndspuljen, og det må, fra TDCs side, anses som en positiv effekt. Om det er en positiv effekt fra et samfundsøkonomisk perspektiv bør konkurrencestyrelsen vurdere.

1.c. Er der givet støtte til projekter, som burde kunne have været gennemført på rent kommercielle vilkår? Hvad kræves der i givet fald, for at et projekt er kommercielt bæredygtigt?

Man kan ud fra de tal som er offentliggjort om de projekter som er tildelt tilskud se at enkelte projekters samlede omkostninger ligger godt indenfor de investeringsrammer som kommercielle projekter er realiseret for. Så dette indikerer klart at der er givet tilskud til projekter som ville være realiserbare på kommercielle vilkår. Dette gælder ca halvdelen af projekterne og halvparten af adresserne, men det er meget ujævnt fordelt mellem regionerne.

1.d. Har egenbetalingen på mindst 2.000 kr. pr. adresse en passende størrelse i forhold til prisen for tilslutning på markedet generelt?

Egenbetalingen har en effekt i forhold til at dokumentere at de enkelte adresser ser en økonomisk egeninteresse i at få bedre bredbåndsforbindelse, og en egenbetaling på 2.000 bør generelt være rimelig. Måske kunne kravet afviges i særlige tilfælde.

1.c. Har det hæmmet teleudbydernes udrulning af bredbåndsinfrastruktur på almindelige kommercielle vilkår, at der har været mulighed for at søge om støtte til udrulning af infrastruktur fra en statslig pulje?

Ja, det viser tallene. Der er givet tilskud til kommercielt realiserbare projekter. Og dette skaber usikkerhed om hvorvidt man for andre kommercielt realiserbare projekter bør afvente mulighed for tilskud fra bredbåndspuljen.

1.e. Er kortlægningen af, hvor der er eller kommer bredbånd, god nok, eller kan der laves forbedringer?

Der er usikkerhed i kortlægningen, og særlig i forhold til trådløse teknologier er usikkerheden væsentlig. For at kunne inkludere trådløse teknologier mere korrekt i kortlægningen så vil det være nødvendig at revurdere de metoder som anvendes i forhold til at opgøre bredbåndsdækningen på adresseniveau.

1.f. Har bredbåndspuljen givet andre konkurrencemæssige problemer på bredbåndsmarkedet?

Som bredbåndspuljens krav og evalueringskriterier er udformet så favoriserer puljen faste / kablede bredbåndsteknologier på bekostning af trådløse teknologier. Det kan også se ud som om ordningen favoriserer den allerede dominerende markedsaktør og dermed skader konkurrencen i markedet.

Denne favorisering af faste / kablede teknologier har sandsynligvis også medført at man har opnået en lavere effektivitet. Hvis bredbåndspuljen var bedre tilrettelagt for at anvende trådløse teknologier ville det være mulig at tilslutte et væsentlig større antal adresser for den samme pris, og det ville være mulig at prioritere de adresser som ligger geografisk mest isoleret, og dermed undgå at komme i konflikt med den kommersielt baserede udbygning.

Spørgsmål 2. Er der noget vedrørende puljen, som bør ændres?

Det skal afklares, om de kriterier, der anvendes ved tildeling af støtte, bør justeres, eller om der er andre administrative forhold i relation til puljen, som med fordel kan ændres.

Myndighederne bør som alternativ til den eksisterende model vurdere en voucher-baseret model. Denne kan eksempelvis målrettet prioritere erhverv, boliger og fritidsboliger forskellig og dermed optimeres bedre i forhold til den samfundsøkonomiske effekt. En voucher-baseret model gør at hver enkelt virksomhed / bolig evalueres som en enkelt sag og man undgår dermed at skulle definere og beskrive projekter.

<https://www.gov.uk/government/publications/broadband-connection-voucher-scheme-impact-and-benefits-study>

2.a. Kan der gøres noget for at lette den administrative byrde for de projekter, der søger om støtte?

En voucher baseret model vil være nemmere at administrere og vil medføre at hver enkelt adresse bliver vurderet retfærdig og objektivt på individuelle parametre og ikke påvirkes negativt eller positivt af de andre adresser i samme projekt

2.b. Giver de fem objektive kriterier og den bagvedliggende pointmodel, som anvendes til at afgøre, hvilke projekter, der kan få støtte, en balanceret vægtning?

De kriterier som anvendes er kollektive og for projektet som helhed. Og det er ikke objektivt retfærdig at en adresse som individuelt burde tildeles tilskud for bredbånd skal rammes af at naboerne måske har bredbånd eller ikke ønsker bredbånd. Kriterierne er også designet for at projekterne skal realiseres med faste / kablede bredbåndsteknologier. Med en individuel tildeling ville udbydere af trådløse bredbåndsteknologier stå relativt langt stærkere.

Man bør også vurdere om det er samfundsøkonomisk god prioritering i at stille fritidsboliger, boliger og erhverv lige. Måske burde man favorisere erhverv, boliger med hjemmeboende børn i skolealder højere end fritidsboliger.

2.c. Kan der gøres noget for at forbedre de krav til åben engrosadgang, som gælder i forhold til net, der etableres med støtte fra bredbåndspuljen?

Det er et godt princip at stille krav om åben adgang til at udbyde tjenester på net som etableres med delvis offentlig finansiering. Man skal dog være klar over at dette krav medfører et større behov for offentlig finansiering, da investeringen for netværksejer har lavere værdi når indtægterne fra tjenester ikke kan indregnes.

2.d. Er der konkrete justeringer, fx i forhold til egenbetaling, det maksimale støttebeløb eller projektstørrelse, som kunne målrette puljen yderligere mod mindre befolkede områder?

Baseret på de eksisterende evalueringskriterier vil det typisk være de projekter som ligger direkte i forlængelse af kommercielt planlagte eller allerede realiserede bredbåndsudbygninger som vil opnå højest score. På denne måde kommer man hurtig i konflikt med den kommercielle udbygning. Det vil være en fordel om man med de offentlige tilskud fokuserede på de projekter som havde den aller højeste etableringspris og som således ligger længst fra at være kommercielt realiserbare. Og en voucherbaseret model som behandler adresser mere objektivt og ens og ligestiller faste / kablede bredbåndsteknologier og trådløse bredbåndsteknologier vil gøre det nemmere for geografisk isolerede boliger og erhverv at opnå tilskud.

2.e. Bør sommerhuse fortsat kunne modtage tilskud, eller bør bredbåndspuljen fokuseres på boliger og virksomheder?

I den grad sommerhuse anvendes erhvervsmæssig til udleje så bør de indgå på linie med andet erhverv.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

København den 23. oktober 2017

Evaluering af bredbåndspuljen J. nr. 2017 – 5537

Jeg vil først takke for, at Energistyrelsen 4 år efter, at man har indført subsidier til bredbånd, og efter at man har brugt 280 millioner (60 millioner til Bornholm i 2013, 100 millioner til en lånefond i 2014 samt Bredbåndspuljen på i alt 200 millioner i perioden 2016-2019) ud af 360 millioner kroner på en kombination af subsidier og lån, begynder at se på de positive og de negative sider af den måde, som man bruger skatteydernes penge.

Vi fra Strand Consult har lavet en række aktindsigtsanmodninger hos alle tænkelige styrelser og ministerier, for at se om myndighederne tidligere har lavet analyserne af, hvordan statsstøtten til bedre mobil- og internetdækning påvirker den udbygning, som teleselskaberne havde planlagt i forvejen. Vore aktindsigter dokumenterer, at man i Danmark har indført subsidiemodellen i tre omgange, uden at have gjort sig nogle som helst overvejelser om hvilken positive og negative effekter, en sådan model vil have på markedet.

Hvis man gjorde det samme inden for sundhedsvæsenet, så svarede det til at indføre nye behandlingsmetoder eller medicin uden at have undersøgt, om metoderne har en effekt og uden at have set på, om den nye medicin har nogle bivirkninger.

Udgangspunktet for vort svar er de internationale erfaringer, vi har på dette område gennem mere end 22 år samt den research, vi løbende laver i Danmark og i udlandet. Vi har også taget udgangspunkt i fundamentet for den danske telepolitik, som er baseret på teknologineutralitet, og hvor målsætningen har været at sikre danskerne adgang til infrastruktur, som er bedst og billigst.

Vi har også inddraget de erfaringer, vi har opbygget gennem en del år, hvor vi har afsløret, hvordan en række kommuner og kommunale virksomheder har set stort på de nationale regler og på de EU-regler, der findes, som skal sikre, at man ikke bruger skatteydernes penge på at skævvride konkurrencen på et liberaliseret telemarked. Vi taler om sager som Østkraft på Bornholm, der byggede ulovlig infrastruktur for 147 millioner kroner, Ringkøbing Skjern Kommune, der ydede ulovlig statsstøtte for 70 millioner kroner, de sager om lån for 100 millioner kroner, som vi orienterede Statsrevisorerne om (se bilag A) samt en række andre mindre sager, der løber op i adskillige millioner kroner.

På trods af at Strand Consult har afsløret ulovligheder for over 300 millioner kroner og på trods af, at vi har orienteret en række myndigheder, så har vi ikke svært ved at dokumentere, at myndighederne har været yderst passive. Det er tydeligt, at de mange overtrædelser ikke har fået nogen som helst konsekvenser for de kommuner og personer, som har set stort på både dansk lovgivning og på EU-lovgivning.

Vi formoder, det skyldes, at politikerne i Danmark dækker over hinanden – det er svært at forestille sig, hvordan så mange svigt kan forekomme samtidigt, med mindre det er en del af en større plan.

Vi mener, at denne høring er en rigtig god lejlighed til at få aflivet nogle af de mange myter, der krydrer den danske teledebat. Vi tilhører dem, der går ind for evidensbaseret telepolitik, og vi mener at den måde, man hidtidigt har brugt subsidier på, er dybt uansvarligt set ud fra en samfundsmæssig betragtning. Den støtte fortjener en [kritik, som ligner den, som energispareordningen har fået fra Rigsrevisionen](#)

Når vi ser på den måde, som spørgsmålene fra Styrelsen er udformet på, så ligner det ikke en undersøgelse, der skal se på, hvordan man bruger skatteydernes penge. Det ligner en undersøgelse, der er udarbejdet med det formål at optimere den model, man har indført uden forudgående vurderinger om den har en positiv eller negativ effekt på et liberaliseret marked med fri konkurrence. Lad mig med udgangspunkt i den danske telepolitik fremhæve seks basale spørgsmål, man har glemt at forholde sig til:

1. Er bredbåndspuljen teknologineutral eller fremmer den udrulningen af bestemte teknologier?
2. Sikrer bredbåndspuljen at dem, der får støtte, er dem, der kan levere den bedste og billigste løsning?
3. Er der erfaringer fra støtten til Bornholm og lånepuljen på 100 millioner, som bør inddrages i undersøgelsen?
4. Hvad mener man om klagemulighederne i forbindelse med misbrug af pengene?
5. Påvirker bredbåndskortlægningen selskabernes vilje til at investere i bestemte områder af Danmark?
6. Findes der lande som Danmark kunne lære noget af og hvis ja hvilke lande?

Alt i alt vil vi betragte spørgeskemaet som overfladisk og et sjusket stykke arbejde, der i praksis betyder, at man ikke får et retvisende billede af, hvordan pengene er brugt. Hvis man ser på den høring, som den norske regulator Nkom har lavet [Evaluering av tilskudsordning for bredbåndsutbygging i Norge](#), så har de været i stand til at lave en langt mere detaljeret og brugbar rapport, end den som Energistyrelsen kan lave, efter at man har afsluttet høringen i Danmark.

Desværre er det spørgeskema, som Styrelsen har udformet, meget mangelfuldt. Hvis man begrænser den information, man indhenter, så begrænser man også muligheden for at lave en brugbar rapport. Vi formoder, at spørgsmålene afspejler det, som politikerne ønsker at vide, og at man har undladt at se på de mange negative elementer, som bør indgå i en seriøs vurdering af, hvordan statslige subsidier påvirker et liberaliseret telemarked.

Når vi ser på, hvordan man undersøger brugen af disse penge, så kommer det ikke som en overraskelse for os set i lyset af, at Rigsrevisionen allerede har været ude og kritisere det samme ministeriums brug af støttemidler i [forbindelse med energispareordningen](#)

Det kan godt være, det er en hård kritik, omvendt så har Strand Consult i flere omgange dokumenteret, at myndighederne er totalt passive, når man tager eks. myndigheder i at misbruge offentlige støttekrone til bredbånd. En påstand der nemt kan dokumenteres, hvis man ser på Østkraft-sagen, Ringkøbing Skjern-sagen, vor klage til Statsrevisorerne samt en række andre sager. (vi eftersender gerne detaljeret dokumentation)

Svar på de spørgsmål som er sluppet gennem ministeriets censur.

1.a. Er det vurderingen, at støtten fra bredbåndspuljen har bidraget til bedre bredbåndsdækning i lokalområder, hvor der ellers ikke ville blive rullet ud på rent kommercielle vilkår?

Vi mener, at bredbåndspuljen har haft en negativ indflydelse på udrulningen af bredbånd i Danmark. Vi mener, at de negative effekter kan deles op i tre hovedområder, når man med udgangspunkt i en kortlægning udpeger bestemte områder som støtteberettigede - her de tre negative effekter:

1. En række teleselskaber stopper med at investere i disse områder og afventer muligheden for at få støtte til bredbåndprojekter. Det kan dokumenteres, hvis man ser på det kort, som TDC har offentliggjort på deres kapitalmarkedsdage i januar 2015. Det kort viser hvilke områder i Danmark, som TDC har fravalgt – de såkaldte kategori 4-områder. (Bilag B)
2. Den støtte, man giver i disse områder, har en negativ effekt på de selskaber, som kan levere bredbånd via trådløse teknologier – det er det, som selskabet Airnet har oplevet i Ringkøbing Skjern Kommune, og som Skywire har oplevet en række andre steder i Danmark herunder i Randers.
3. Lokale ildsjæle, der satser på fiber, laver salgsarbejde, der går ud over de støtteberettigede områder. Det betyder, at de dels overtræder dørsalgsloven, samtidig med at deres arbejde flytter kunder væk fra kommercielle udbydere, der agerer på markedsvilkår og over til aktører, der får subsidier til deres forretning.

Resultatet er, at man fortrænger de mindre selskaber, som har et naturligt marked i områder, hvor store aktører ikke vil investere, samtidig med at støtten går til regionale fiberaktører, og dermed bliver støtten ikke teknologineutral. I Danmark er der 19 mindre teleselskaber og 20 foreninger, som arbejder med bredbånd via trådløse teknologier, som alle bliver ramt i større eller mindre grad.

Det er bemærkelsesværdigt at de mange mindre og trådløse bredbåndsudbydere ikke indgår i de løsninger, som man bruger skatteyder penge på. Langt de fleste subsidier går til, overkapitaliserede energiselskaber og profitable teleselskaber som TDC.

1.b. Har der været andre positive effekter af bredbåndspuljen?

Udformningen af dette spørgsmål får en til at overveje, om konklusionen på undersøgelsen er skrevet, inden man har indhentet information. Rent praktisk så fisker Styrelsen efter positive historier, og de undlader at spørge, om støtten har haft nogle negative effekter på markedet.

1.c. Er der givet støtte til projekter, som burde kunne have været gennemført på rent kommercielle vilkår? Hvad kræves der i givet fald, for at et projekt er kommercielt bæredygtigt?

Der er ingen tvivl om, at samtlige de borgere, der har fået støtte til bredbånd, kunne have fået bredbånd uden støtte. Rent praktisk så har støttemodellen fremmet efterspørgslen efter fiber og dræbt mange muligheder for de 39 mindre trådløse aktører, der for en brøkdel kunne have leveret

trådløse bredbåndsløsninger. I lande uden for Danmark har man mange erfaringer med trådløs bredbånd, og i USA ses den type løsninger som dem, der skal sikre folk, der bor i tyndt befolkede områder, bredbånd. Ren praksis kan sådanne løsninger etableres for et beløb, der ikke ligger tæt på den egenbetaling på min 2.000 kroner, som er et minimum i den nuværende ordning.

1.d. Har egenbetalingen på mindst 2.000 kr. pr. adresse en passende størrelse i forhold til prisen for tilslutning på markedet generelt?

Udformningen af dette spørgsmål får endnu en gang en til at overveje, om konklusionen på undersøgelsen er skrevet, inden man har indhentet information. Det er meget tydeligt, at Styrelsen ønsker at se på, hvad folk i disse områder skal betale for at blive tilsluttet i forhold til andre borgere, der har bredbånd, betaler. Man ønsker ikke at undersøge, om det er rimeligt, at folk i disse områder enten vælger en billig trådløs løsning alternativt betaler, hvad det koster at blive tilsluttet.

Vi mener, at diskussionen om egenbetaling skal ses i lyset af, hvad folk betaler for at få lagt vand, el og kloak ind. Der er nok penge i den danske teleindustri til at bygge og etablere den båndbredde, som folk efterspørger og bruger. Den diskussion har Styrelsen med den måde, man har udformet spørgsmålene på, elimineret ved ikke at spørge ind til prisen for at blive tilsluttet bredbånd i forhold til prisen på at blive tilsluttet el, vand og kloak.

Strand Consult mener at egenbetalingen er alt for lav og at den lave egenbetaling forstærke den konkurrenceforvridning som Bredbåndspuljen skaber.

1.c. Har det hæmmet teleudbydernes udrulning af bredbåndsinfrastruktur på almindelige kommercielle vilkår, at der har været mulighed for at søge om støtte til udrulning af infrastruktur fra en statslig pulje?

Vi mener, at en række indikationer viser, at bredbåndspuljen har hæmmet udrulningen af bredbånd på kommercielle vilkår. Vi mener, at det kort, som TDC har offentliggjort (Bilag B), dokumenterer dette, samtidig med at de klager, man har set fra trådløse bredbåndsudbydere som Airnet og Skywire, viser, at disse aktører bliver udsat for en konkurrence, som de har svært ved at hamle op med. Ren praksis så fungerer bredbåndspuljen som aktiv dødshjælp til de 39 mindre og alternative bredbåndsudbydere, der ofte sætser på områder, hvor andre ikke vil bygge, med mindre de får statsstøtte.

1.e. Er kortlægningen af, hvor der er eller kommer bredbånd, god nok, eller kan der laves forbedringer?

Kortlægningen har en utilsigtet effekt, idet den sætter navn på de adresser, som man kan vente med at bygge ud til. I praksis så er det tydeligt, at når det kommer til de støtteberettigede adresser, så bygger selskaberne, enten når de får støtte, eller når tilstrækkeligt mange har tilkendegivet, at de gerne vil betale for at få ny infrastruktur. Der findes en række sager, som dokumenterer dette, og her vil vi gerne fremhæve dele af NordFyn, Læsø samt dele af Guldborgsund kommune.

1.f. Har bredbåndspuljen givet andre konkurrencemæssige problemer på bredbåndsmarkedet?

Bredbåndspuljen har givet en række konkurrencemæssige problemer. Jeg vil gerne fremhæve de mange fiberambassadører, der ser stort på dørsalgsloven og fungerer som sælgere for de lokale energiselskaber, der ruller fiber ud. Strand Consult har lavet en ret omfattende kortlægning af disse aktiviteter, og vi har talt med Forbrugerombudsmanden om dem. Desværre har Forbrugerombudsmanden ikke resurser til at forfølge disse projekter, og hun har nøjedes med at sende et par breve til et par af de aktører, vi har peget på. (Se bilag C)

Vi er ikke i tvivl om, at der er mange, der ser positivt på de mange ildsjæle, der sælger bredbånd og dermed øger efterspørgslen. Problemet er bare, at langt de fleste af disse aktiviteter er ulovlige og ofte sker med kommunerne som partnere. [Sagen fra Nordfyn er en god case](#), der i detaljer dokumenterer, at dørsalgsloven bliver overtrådt, og at kommunerne støtter op om disse ulovlige aktiviteter. Vi er sikre på, at der ikke er politisk opbakning til, at man kan bruge de samme salgsmetoder, hvis man vil sælge TV, mobilprodukter eller andre varer.

I den anden del af spørgsmålene ønsker Styrelsen at se på, om der er ting, der bør ændres. På dette område er spørgsmålene af yders tvivlsom karakter og vi vil kategorisere det som ledende spørgsmål. Vi mener, at Styrelsen burde have spurgt ind til, om ordningen skal afskaffes, og om den positive effekt af et stop vil være større end effekten af subsidiene. Vi mener, at en sådan analyse vil være yders berettiget set i lyset af, at Danmark har fået noget af verdens bedste bredbånd og mobildækning uden subsidier. Når man ser på den infrastruktur, danskerne har fået uden subsidier, så bør man se på, hvordan Danmark har klaret sig i forhold til andre lande, der har ydet subsidier til bredbånd.

Det er trist, at Styrelsens spørgeskema indikerer, at ordningen er permanent, og at den skal optimeres. Vi fra Strand Consult mener, at det er grotesk, at man yder subsidier til overkapitaliserede energiselskaber, der driver ineffektive teleselskaber og profitable teleselskaber som TDC. Vi bor i et land, hvor [kun en ud af fire kræftpatienter får den behandling, de er blevet lovet](#).

2.a. Kan der gøres noget for at lette den administrative byrde for de projekter, der søger om støtte?

Den bedste måde at lette de administrative byrder på er ved at afskaffe ordningen. Mange af de administrative krav, der er forbundet med at give statsstøtte til bredbånd, er krav fra EU, der skal eliminere muligheden for at skatteydernes penge bliver brugt på at skævvride konkurrencen på et liberaliseret telemarked. På trods af at der er disse krav og på trods, af støtten skulle være teknologineutral, så er det tydeligt, at støtten bliver brugt på at rulle fiber ud i områder, hvor man meget billigere kunne have etableret bredbånd ved hjælp af trådløse teknologier.

Vi mener, at det er trist, at Styrelsen har fravalgt muligheden for at spørge folk, om der er behov for at stramme op på de administrative byrder. Rent praktisk så er der behov for at få stoppet den kommunale indblanding, som ofte favoriserer lokale energiselskaber på bekostning af klassiske teleselskaber og de 39 mindre teleudbydere, der satser på trådløse teknologier.

2.b. Giver de fem objektive kriterier og den bagvedliggende pointmodel, som anvendes til at afgøre, hvilke projekter, der kan få støtte, en balanceret vægtning?

Lad os være ærlige, det er ikke muligt at lave en pointmodel, der fungerer i praksis – alle dem, der ikke modtager støtte, vil kritisere modellen, og hvis man tilpasser den til deres behov, så ender man op med en model, der møder kritik fra andre aktører, der så mister støtte. At udarbejde og lave støttemodeller, som er baseret på en række kriterier, der giver point, er en umulig opgave, og man kan aldrig komme frem til en set med alles øjne retfærdig model.

En af problemerne med den model, man har valgt, er, at den ikke ser på, om det enkelte projekt kunne løftes af andre aktører billigere. I praksis så bliver de enkelte projekter ikke konkurrenceudsat. I praksis fødes et projekt ofte med udgangspunkt i, at en bestemt leverandør skal levere en specifik teknologi på nogle udvalgte adresser. Når man ser på, hvordan teleselskaberne arbejder med subsidierne og disse projekter, så har teleselskaberne en vigtig rolle, når de leverer salgsstøtte til de såkaldte ildsjæle (sælgere), der skaffer dem de enkelte projekter i hus.

Desuden så tager pointmodellen heller ikke højde for, hvor effektiv det enkelte teleselskab er. Der er meget stor forskel på, hvor effektive teleselskaberne er i Danmark, og der findes teleselskaber, som har så høje omkostninger, at de er med til at hæve omkostningerne i de enkelte projekter. Det kan man også se, når man ser på vilkårene for at få adgang til subsidieret infrastruktur.

2.c. Kan der gøres noget for at forbedre de krav til åben engrosadgang, som gælder i forhold til net, der etableres med støtte fra bredbåndspuljen?

Problemet med den åbne engrosadgang til net, der etableres med støtte, er, at prisen for adgang til nettet baserer sig på det enkelte selskabs omkostninger. Det betyder, at hvis et selskab har unødigt høje omkostninger, så bliver prisen for adgangen til nettet unødigt højt. Når myndighederne ser på vilkårene for adgang til et subsidieret net, så honorerer man de selskaber, som driver en ineffektiv forretning. Det er det, man så i sagen MES Fibernet – (se bilag D)

2.d. Er der konkrete justeringer, fx i forhold til egenbetaling, det maksimale støttebeløb eller projektstørrelse, som kunne målrette puljen yderligere mod mindre befolkede områder?

Egenbetalingen bør ses i lyset af, hvad folk betaler for at få vand, el og kloak. Vi har svært ved at se, hvorfor staten skal subsidiere adgang til en type infrastruktur, mens borgerne selv betaler for adgang til en række andre typer infrastrukturer. Det kan godt være, at nogle af dem, der ikke har adgang til godt bredbånd, bor langt ude på landet - omvendt når man bor disse steder, så er det ofte markant billigere end at bo inde i byen. Nogle af de penge, disse folk sparer, når de anskaffer sig en bolig i disse områder, eller som de spare på ejendomsskatter, kunne bruges på en større egenbetaling – det er det man ser i Sverige, hvor folk ofte betaler 15-30.000 Skr. for adgang til en nyetableret bredbåndsforbindelse.

Vi har svært ved at forstå, hvorfor myndighederne mener, at lav egenbetaling er vigtig, når man kan se, at i et land som Sverige er en høj egenbetaling ikke et stort problem. Vi formoder, at den måde, regeringen har markedsført disse subsidier på for at øge deres popularitet (en bredbåndsgave til folket), er den primære årsag til, at betalingsvilligheden er mindre i Danmark, end den er i Sverige.

2.e. Bør sommerhuse fortsat kunne modtage tilskud, eller bør bredbåndspuljen fokuseres på boliger og virksomheder?

Vi mener, at yderligere støtte til sommerhusejere i form af støtte til bredbånd bør fjernes. I dag er det sådan, at de første 21.400 kroner, som en sommerhusejer tjener på udlejning af sit sommerhus, er skattefrit. Det beløb ønsker regeringen at hæve i forbindelse med den nye finanslov. Det sker samtidig med, at man har fastfrosset grundskylden og hævet loftet for hvor stor en andel af sommerhuset, der kan belånes med realkreditlån. Vi har meget svært ved at se, hvordan man kan retfærdiggøre yderligere støtte til sommerhusejere på toppen af den, de har fået siden 2016. Strand Consult mener, at hvis folk mener, at en fast bredbåndsforbindelse forbedrer deres sommerhus, så må de selv betale for den på samme måde som de betaler for nye køkkener og bad.

Vi mener, at støtte til sommerhusejere er indført for at regeringen kan markedsføre sig selv, som dem der kommer med de store gaver til folket. Problemet er, at der er begrænsede resurser, og man bør overveje, hvor man bruger subsidierne. Hver gang et sommerhus får støtte, er der mindre støtte til de helårsboliger, som også efterspørger bedre bredbånd.

Konklusion.

Vi mener, at Styrelsen har forspildt en chance for at lave en tilbundsående undersøgelse af, hvordan bredbåndssubsidier påvirker markedet. Vi mener, at man har valgt en light model, som ikke afdækker en række problemer, der opstår i kølvandet på bredbåndsfonden. Vi er nået til den konklusion, at enten har man skrevet konklusionen inden man lavede spørgeskemaet, alternativt så har man sjustet, da man lavede de spørgsmål, som folk er blevet bedt om at fokusere på.

Det spørgeskema, man har sendt ud, har slet ikke fokus på alle de mange facetter af bredbåndspuljen her under de negative effekter. Styrelsen efterlyser ikke løsninger, der kan erstatte bredbåndspuljen og den afdækker slet ikke de negative erfaringer, man har fra subsidier til Bornholm, lånepuljen og de penge, som allerede er delt ud.

Hvis man ser på bredbåndsudviklingen over tid, så var det sådan, at i 2010 kunne 25% af alle danske husstande og virksomheder få adgang til en bredbåndsforbindelse med en beregnet hastighed på mindst 100 Mbit/s, det var under 4%, der købte sådan en. I 2016 var det 88% - det betyder, at antallet af husstande, der kan få adgang til 100 Mbit/s er vokset med 63% point. I dag er det under 18%, der køber en 100 Mbit/s forbindelse, og det betyder, at mens dem, der kan få, er vokset med 68%, er dem, der køber, vokset med 14%.

Man har også fravalgt muligheden for at inddrage de undersøgelser, som man i to omgange har lavet i forbindelse med subsidierne på Bornholm og den undersøgelse man lavede i forbindelse med bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2017 samt høring om ændring af bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2016 (Se bilag E, F og G). Resultatet af disse høringer bør inddrages, når Styrelsen laver deres rapport på basis af de svar, man har modtaget.

Vi er af den overbevisning, at liberaliseringen af telemarkedet er en succes, og at statslig, regional og kommunal indblanding har en negativ indflydelse på et velfungerende marked. Det er lidt grotesk at se, hvordan Staten, Regionerne og Kommuner i stigende grad forsøger at gøre sig kloge på, hvordan man skal investere og drive teleinfrastruktur i Danmark. Vi taler om de myndigheder, der har ansvaret for:

1. Kræftplanen hvor 1 ud af 4 patienter ikke får det de er lovet.
2. De IT-systemer som Skat har og som ikke virker.
3. De nye signalsystem som BaneDanmark forsøger at installere og få i drift.
4. Det DSB som har investeret en formue i IC4-tog og andet materiel, som ikke fungerer
5. Den letbane i Aarhus som blev 700 millioner dyrere, og som er ret meget forsinket.

Listen over offentlige infrastrukturskandaler er meget lang, og den dokumenterer i detaljer, at hver gang politikerne blander sig i, hvordan man skal prioritere skatteydernes penge til infrastrukturprojekter, så går det galt.

Vi formoder, at årsagen, til at man har lavet bredbåndsfonden uden at undersøge om den har en negativ indflydelse på markedet, skyldes, at man godt ved, at private aktører har mere styr på dette end det offentlige har.

Vor anbefaling er meget klar, luk bredbåndsfonden og slip markedskræfterne fri – det vil have en positiv indvirkning på investeringerne og borgernes betalingsvilje. Lige nu har man en model, der har en negativ indflydelse på de private investeringer, favorisere bestemte aktører og som får en række aktører til at se stort på dørsalgsloven, som er ret dyr at overtræde.

Vi mener, at denne undersøgelse er spild af industriens tid og spild af myndighedernes tid, med mindre at embedsmændene er blevet bedt om at skaffe data, der støtter op om en konklusion, som er skrevet på forhånd.

Hvis I har spørgsmål, send en mail på js@strandconsult.dk – vi fremsender gerne yderligere dokumentation for vore påstande.

Hilsen

John Strand

Statsrevisorerne
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

København den 18. december 2015

Kommunalt misbrug af midler i Vækstpakken

Kære Statsrevisorer,

Jeg skriver dette brev til jer, fordi jeg har brugt noget tid på at se på den lånepulje på 100 millioner kroner til udbredelse af mobildækning og bredbånd, som man gennem Social- og Indenrigsministeriet har stillet til rådighed for en række kommuner. Det er den pulje, I kan læse om her: <http://sim.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2014/jul/regeringen-saetter-i-vaekstpakken-2014-ekstra-tempo-paa-bredbaand-og-mobildaekning-i-yderomraader.aspx>

Efter jeg har fået aktindsigt i de første tre kommuner og i Social- og Indenrigsministeriet (låneansøgningerne og tilsagnene er vedlagt), så er jeg af den overbevisning at:

- Social og Indenrigsministeriet, der har ansvaret for at vurdere og bevillige lånene, ikke har procedurer, for hvordan man vurderer, hvorvidt anlægsudgifter tilknyttet en ansøgning til lånepuljen til udbredelse af mobildækning og bredbånd vedrører et lovligt kommunalt formål.
- At man yder lån til projekter der ikke lever op til nogle meget klare EU-regler <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:DA:PDF> , når det kommer til økonomisk støtte til bredbånd, der siger, at man ikke må yde økonomisk støtte til bredbåndsinfrastruktur i områder, hvor der er etableret infrastruktur, og i områder hvor teleindustrien planlægger at etablere infrastruktur de kommende tre år.
- Social- og Indenrigsministeriet ikke har nogen procedure, for hvordan man sikrer sig, at det, som kommunerne skriver i deres ansøgninger om mobildækning og bredbåndsdækningen i kommunen, er korrekt. Rent praktisk behøver kommunerne ikke at dokumentere over for Social- og Indenrigsministeriet, at det, der står i ansøgningen, er sandt.

Det betyder, at Social- og Indenrigsministeriet har fralagt sig muligheden for at undersøge, om de 100 millioner kroner bliver brugt til de formål, som der står i Vækstpakken, og som er beskrevet i pressemeddelelsen fra Social- og Indenrigsministeriet.

- Der er dokumentation for at kommunerne bevidst og systematisk har vildledt Social- og Indenrigsministeriet.

Jeg har på nuværende tidspunkt kun søgt om aktindsigt i de første tre kommuner Stevns, Faxe og Ringkøbing Skjern Kommune.

Formålet med min aktindsigtsanmodning var at undersøge, om der er dokumentation, for at der er så dårlig mobil- og bredbåndsdækning, som de tre kommuner under spørgsmål 3 **"Beskrivelse af den nuværende dækning i projektområdet"** påstår i deres ansøgninger.

I ansøgningerne, som er vedlagt for alle de kommuner, der har ansøgt, og fået tilsagn om lån, står der følgende:

Stevns Kommune, der har ansøgt om 9,4 millioner og fået bevilliget 3,3 millioner, påstår man:

Der er udlagt fiber i store dele af området, men den trådløse dækning er meget dårlig på mobilside og næsten ikke eksisterende WI-FI dækning, hvilket gør det nødvendigt at foretage omfattende investeringer på dette område

og man fortæster:

SEAS-NVE og teleselskaberne har de sidste 5 år lagt omfattende fibernet i jorden, men det kniber med at få dem helt ud til kunderne, så derfor ønsker Stevns Kommune at investere i det sidste manglende led for at få glæde af bredbåndsoplevelsen - specielt WIFI forbindelser med stor båndbredde. Disse distributionspunkter stilles til rådighed for alle udbydere i området.

I svaret på min aktindsigtsanmodning om indsigt i dokumentationen for det Stevns Kommune skriver i deres ansøgning har kommunen skrevet til mig at: ***Du har bedt om aktindsigt i noget vi ikke har.***

Faxe Kommune, der har ansøgt om 4,45 millioner og fået bevilliget 4,45 millioner, påstår man:

Der er skiftende til meget ringe dækning, der gør det nødvendigt at foretage betydelige investeringer til at forbedre dækningen ikke mindst i forhold til turister og mødeaktivitet.

I svaret på aktindsigtsanmodning til Faxe Kommune om dokumentation for det der står i deres ansøgning har kommunen skrevet til mig at:

Faxe Kommune opfatter nedenstående begæring om aktindsigt, således at det er det samme materiale du henviser til i både 1. og 2. afsnit af mailen.

Såfremt dette er korrekt, kan vi desværre ikke imødekomme din begæring om aktindsigt, da Faxe Kommune ikke har udarbejdet materiale som dokumentation for ansøgningens punkt 3.

Ringkøbing Skjern Kommune, der har ansøgt om 42 millioner og fået bevilliget 42 millioner, påstår man i et langt skriv (vedlagt i svaret fra Social og Indenrigsministeret) at der er store problemer med adgang til bredbånd i kommunen.

I svaret på aktindsigtsanmodning til Ringkøbing Skjern kommune har kommunen skrevet til mig at:

I forhold til aktindsigt i kortlægning af backbone og fordelingsnet infrastrukturen i kommunen, kan der ikke gives aktindsigt

Rent praktisk betyder det, at Social- og Indenrigsministeriet har bevilliget en række kommuner meget store lån på basis af påstande om mobil- og bredbånds dækningen i kommunerne uden at sikre sig, at det, som kommunerne skriver i deres ansøgninger, er korrekt.

Jeg har haft nemt ved at dokumentere, at der ikke er belæg for det, som kommunerne skriver til Social- og Indenrigsministeriet i ansøgningerne under punkt 3 ***"Beskrivelse af den nuværende dækning i projektområdet"***.

Set fra min stol ligner det et bevidst og systematisk forsøg på at snyde Social- og Indenrigsministeriet og få dem til at bevillige lån på et falsk grundlag.

Jeg har orienteret Social- og Indenrigsministeriet om den massive snyd med offentlige midler. Da jeg fandt ud af, hvor omfattende svindlen med den statslige lånepulje var, rettede jeg henvendelse til Social- og Indenrigsministeriet.

Formålet med min henvendelse var at gøre dem opmærksom på den omfattende snyd, således at de kunne gennemføre en objektiv og tilbundsående undersøgelse af hvor mange kommuner, der havde ansøgt om lånedispensation, og som havde fået adgang til lån på et falsk grundlag.

I et svar til mig fraskriver Social- og Indenrigsministeriet sig ethvert ansvar for tilsynet med de lånedispensationer på 100 mio. kr., som man ikke blot administrerer, men som man også har givet til en række kommuner.

I et svar den 8. oktober 2015 forudsætter Social- og Indenrigsministeriet generelt, at kommuner forinden ansøgning om lånedispensation foretager afklaring af, hvorvidt anlægsudgiften vedrører et lovligt kommunalt formål, herunder i lyset af de rammer og retningslinjer for den pågældende lånepulje, som er udmeldt af ministeriet.

Ud over at man fralægger sig tilsynsansvaret i relation til låneansøgningerne og bevillingerne, har Social- og Indenrigsministeriet i en mail den 13. oktober skrevet følgende til mig:

Som tilkendegivet i samme brev skal ministeriet henvise dig til at rette henvendelse til Statsforvaltningen, hvis du mener, at der er tvivl om lovligheden af et eller flere af de projekter, som ministeriet har meddelt lånedispensation til, eller som kommunerne i øvrigt påtænker at igangsætte på baggrund af lånepuljen til udbredelse af mobildækning og bredbånd.

Statsforvaltningen varetager tilsynet med kommunerne med Social- og Indenrigsministeriet som øverste tilsynsmyndighed. Statsforvaltningens tilsyn er et retligt tilsyn. Statsforvaltningen fører således tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, herunder kommunale forskrifter, der er udstedt i medfør af denne lovgivning. Det er Statsforvaltningen, der beslutter, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Problemet med Statsforvaltningen er, at de først kan forholde sig til sagen, efter at kommunerne har brugt pengene, og de dermed har brugt skatteydernes penge på at subsidiere teleinfrastruktur i strid med de meget klare EU-regler, der er på området, og som er beskrevet her: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:DA:PDF>

Jeg håber, at Statsrevisorerne vil se på denne sag, da det er tydeligt, at en række kommuner bevidst og systematisk har ansøgt om adgang til en lånepuljen på 100 mio kr. til udbredelse af mobildækning og bredbånd på et falsk grundlag.

Det er lige så tydeligt, at Social- og Indenrigsministeriet har bevilliget disse lån uden at sikre sig, at der er dokumentation for det, som kommunerne skriver i deres ansøgninger.

Når jeg beder om aktindsigt i de pågældende kommuner for de påstande, de har fremført i deres ansøgninger, så er svaret fra alle kommuner, at man ikke har dokumentation for det, der står i ansøgningen til Social- og Indenrigsministeriet.

Når jeg gør Social- og Indenrigsministeriet opmærksom på, at en række kommuner af ministeret har fået bevilliget adgang til en lånepulje på 100 mio. kr. på et falsk grundlag, så svarer Social- og Indenrigsministeriet, at det ikke er deres job at kontrollere, om det, der står i ansøgningerne til ministeret, er sandt.

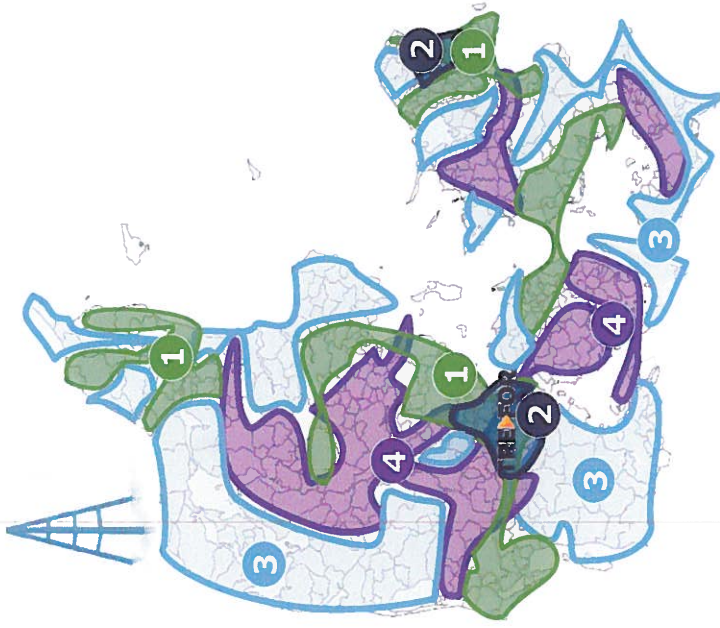
Hvis man ser på sagen i lyset af sagen fra Ringkøbing Skjern Kommune som en række myndigheder er ved at se på lige nu, er det tydeligt, at de ulovlige lån har stor betydning for konkurrencen på et liberaliseret telemarked, hvor der er helt klare regler, for hvordan offentlige kroner må bruges til støtte for mobil og bredbånd.

Såfremt I har nogle spørgsmål, er I velkomne til at kontakte mig på js@strandconsult.dk

Hilsen

John Strand

We will do the build out without overlap in investments

- Coax² (~64% of HHs)
 - FttH (~ 6% of HHs)
 - DSL only
 - 3rd party
- } (~30% of HHs)

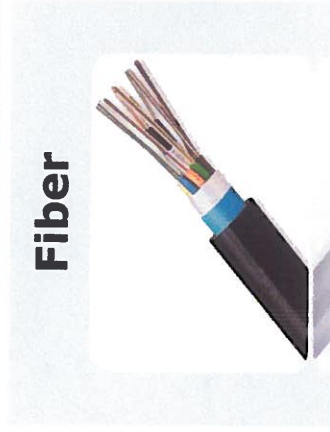
- 1—Moving to Giga speed**
Upgrade to **1 Gbps high speed** for 50% of Danish households¹
First mover of DOCSIS 3.1 technology with full roll-out completed end of 2017
- 2—Own & existing 3rd party deals**
Constantly improving fiber reach and promote existing fiber infrastructure (where coax is not available)
- 3—Maintain and cover DSL and MBB**
DSL boost by new copper technologies and through **MBB** incl. **hybrids**
Mobile capabilities will maintain **number 1 position in Denmark**
- 4—Potential 3rd party fiber deals**
Improving fiber reach through entering 3rd party deals with utilities
No overlap in build-out (if we cannot strike a deal will not offer the service)

1) ~1.2m HHs on coax and ~0.2m on fiber
2) ~400k Households on Stofa coax

Enabling us to provide our customers with continuously better connectivity

Coax

Fiber

DSL

Mobile

No overlapping investments and investing in areas where others have superior access

Energi Fyn
Sanderumvej 16
5250 Odense SV

Dato: 7. april 2017

Sag FO-16/13221-4

Sagsbehandler: /masm
Direkte tlf.: +45 41 71 51 27

Orientering om henvendelser vedr. den måde, som virksomheder forsøger at skaffe tilslutning til fibernet på

Forbrugerombudsmanden har modtaget henvendelser fra Jens Jönsson den 7. og 13. december 2016, den 11. og 27. februar og den 8. marts 2017 og fra John Strand den 5. og 12. december 2016 og den 11. februar 2017 vedr. den måde, som virksomheder, kommuner og foreninger forsøger at skaffe tilslutning til fibernet på, fx ved brug af ambassadører.

Det følger bl.a. af Jens Jönssons og John Strands henvendelser, at Energi Fyn benytter lokale ambassadører, der går fra dør til dør for at skaffe kunder til Energi Fyn. De henviser bl.a. til artiklen "Bredbånd på vej til 1.400 ejendomme" og "Musik og mad: Fiberambassadører blev fejret", hvori Energi Fyn bliver nævnt. Henvendelserne er vedlagt til jeres orientering.

Henvendelserne giver os ikke mulighed for at vurdere, hvordan relationen og aftalen er mellem henholdsvis ambassadørerne, Energi Fyn, Nordfyns Kommune og Landdistriktsrådet Nordfyn, og hvordan aftaler om fibernet nærmere bliver indgået, og af ressourcemæssige årsager har vi valgt ikke at tage sagen op til yderligere behandling.

Vi kan dog oplyse, at det følger af forbrugerftalelovens § 4, stk. 1 (se vedlagte bilag 1), at dørsalg til en forbruger ikke er tilladt, medmindre forbrugeren på forhånd har anmodet om et besøg.

Der er tale om dørsalg, hvis en virksomhed, eller en der handler *på vegne af en virksomhed*, retter personlig henvendelse til forbrugere på deres bopæl, arbejdsplads eller et andet sted, hvor der ikke er almindelig adgang (fx forbrugersens sommerhus, foreninger, klubber og uddannelsesinstitutioner), med henblik på straks eller senere at opnå accept på et tilbud om at indgå en aftale.

Overtrædelse af forbuddet mod dørsalg kan straffes med bøde. Det følger af forbrugerftalelovens § 34, stk. 1 (se vedlagte bilag 1).

Forbrugerombudsmanden har tidligere behandlet en sag (12/16479), hvor en fibernetudbyder havde gjort brug af ambassadører til at banke på hos

FORBRUGEROMBUDSMANDEN
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51

Fax 41 71 51 61

CVR-nr. 10 29 48 19

EAN-nr. 5798000018006

forbrugerombudsmanden@kfst.dk
www.forbrugerombudsmanden.dk

BRUGEROMBUDEMINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)
www.icpen.org

forbrugere med henblik på at sprede budskabet om fibernet og indhente samtykke til, at udbyderen måtte ringe til forbrugerne med henblik på at indgå en aftale med udbyderen om fibernet.

Ambassadørerne skulle ikke optræde som sælgere, men havde bl.a. mulighed for at modtage bestilling direkte, og hvis der blev tilstrækkelig stor tilslutning til fibernet, udbetalte fibernetudbyderen 750 kr. pr. indgået aftale til et lokalt projekt.

Ambassadørerne var ikke blevet instrueret om, at de ikke måtte foretage dørsalg.

Det var Forbrugerombudsmandens vurdering, at ambassadørernes henvendelser til forbrugere blev foretaget på fibernetudbyderens foranledning, i dennes interesse og under dennes instruktion og mod betaling, og på den baggrund konstaterede Forbrugerombudsmanden, at udbyderen havde handlet i strid med den daværende forbrugeraftalelovs § 6, stk. 1 (den nuværende § 4, stk. 1). Forbrugerombudsmanden vurderede også, at udbyderen havde handlet uagtsomt, bl.a. ved at skabe et væsentligt økonomisk incitament for ildsjælene til at bruge alle midler for at sikre en tilstrækkelig stor tilslutning til fibernet. Derfor var fibernetudbyderen strafferetlig ansvarlig for de ulovlige henvendelser. Sagen blev afsluttet ved, at udbyderen vedtog en bøde på 100.000 kr. og ændrede markedsføringen, så ambassadørerne blev nøje instrueret om, hvordan de lovligt kunne rette henvendelse til forbrugere, og hvad der ikke var tilladt.

Vi skal gøre jer opmærksomme på, at hvis vi modtager nye klager over jeres brug af ambassadører, må I forvente, at Forbrugerombudsmanden vil tage sagen op til yderligere behandling, og det vil være en skærpende omstændighed, at I er blevet oplyst om lovgivningen ved dette brev.

Hvis I har spørgsmål eller kommentarer, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Marie Asmussen
Fuldmægtig, cand.jur.

NOTAT

BILAG 1

Uddrag af forbrugeraftaleloven

§ 4. Erhvervsdrivende må ikke uden forudgående anmodning herom rette telefonisk henvendelse til en forbruger eller personlig henvendelse til en forbruger på dennes bopæl, arbejdsplads eller andet sted, hvortil der ikke er almindelig adgang, med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for telefoniske henvendelser om

1) bestilling af bøger,

2) tegning af abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter,

3) formidling af forsikringsaftaler og

4) tegning af abonnement om retningsstjeneste eller sygetransport.

[...]

§ 34. Den erhvervsdrivendes overtrædelse af § 4, stk. 1, § 8, stk. 1, nr. 9, § 14, stk. 1, nr. 10, og § 28, stk. 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Med bøde straffes endvidere den erhvervsdrivende, der gør sig skyldig i grov eller oftere gentaget overtrædelse af § 14, stk. 1, nr. 11, § 14, stk. 2, jf. § 14, stk. 1, nr. 11, og § 15, stk. 1, jf. § 14, stk. 1, nr. 11.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Prøv Plantronics Voyager 5200 GRATIS!

ITReload

Søg

INTERNET CLOUD COMPUTING UNIFIED COMMUNICATIONS TELEFONI & MOBIL SIKKERHED VIDEOKONFERENCER IT

Facebook LinkedIn Mere

Bredbånd på vej til 1.400 ejendomme

6 ud af i alt 9 nordfynske bredbåndprojekter etableres nu af Energi Fyn, uden støtte fra bredbåndspuljen. Det skyldes især 90 lokale bredbåndssambassadors utrættelige indsats

Nordfyn trækker de første seks stik hjem efter en utrættelig indsats fra frivillige ildsjæle for at få tilmeldinger til fibernet. Målet var at få nok tilmeldinger til, at de nordfynske landdistrikter kunne komme i betragtning til støtte fra Energistyrelsens bredbåndspulje.

Den indsats er lykkedes så godt, at de 6 projekter nu gennemføres på helt almindelige kommercielle vilkår og altså ikke behøver støtte fra bredbåndspuljen.

Næstformand i Landdistriktsrådet Nordfyn Kjeld Hansen har i samarbejde med Nordfyns Kommune koordineret både ambassadører og ansøgninger til bredbåndspuljen. Han siger:

- Jeg er både lettet og glad for, at 1.400 af de ca. 1.700 ejendomme, som kommunen har haft i spil, nu får mulighed for hurtigt bredbånd. Det er dejligt, at vores Indsats nu giver pote, og det er jeg rigtig stolt over.

Dårlige erfaringer gjort til skamme

Da projektet startede, så det dog ikke så lyst ud. Efter indstilling fra Teknik- og Miljøudvalget besluttede kommunalbestyrelsen at ansøge på alle de ejendomme, som ville have svært ved at få bredbånd på almindelige vilkår. For at komme i betragtning var det nødvendigt med en meget høj tilslutningsprocent, og erfaringen fra lignende projekter pegede på, at den del kunne være op ad bakke.

- Da vi holdt vores Informationsmøde for bredbåndssambassadørerne i september var der 65 tilmeldte ambassadører. Nu er vi oppe på 90. Det understreger, hvad der kan lade sig gøre, når bare vi slår kræfterne sammen og insisterer på udvikling, siger Kjeld Hansen.

Energi Fyn roser den indsats, som bredbåndssambassadørerne og landdistriktsrådet har gjort. Med mere end 70 % tilmeldinger hænger økonomien sammen. Derfor går Energi Fyn nu i gang med at planlægge udrulningen til de seks områder.

- Jeg håber, at vi kan komme langt allerede i 2017. Vi ser ingen grund til at områderne skal søge om statsligt tilskud, når den store opbakning fra området gør, at Energi Fyns forretningsmodel kan hænge sammen. Så er det bedre, at bredbåndspuljen går til områder, hvor der er større behov, siger bredbåndsdirektør Carsten Hansen fra Energi Fyn.

Også fra politisk hold er der stor glæde.

IP telefoni

► Dectel

Tilføj dit firma her
Send en mail

Mest læste

Bedre tale og musik i ny speakerphone fra Jabra

3 er klar med 4G tale

Flexibilitet er et krav og ikke en bonus

Dansk universitet optimerer datasikkerheden for studerende og ansatte

Norden kan blive verdens digitale kraftcenter

Mindre virksomheder kan nu også afværge internationale hackerangreb

Enlig leverer Danmarks bedste Internet for sjette år i træk

EET opkøber danske D5-Display A/S

Fake news udgør en alvorlig cybertrussel

Nyt netværk skal gøre Danmark til Silicon Valley for datacentre

Seneste nyheder

Digital sikkerhed er en vigtig nøgle til vækst i den teknologiske branche

Danskere passer på hinanden på de sociale medier

Dansk universitet optimerer datasikkerheden for studerende og ansatte

Fujitsu og VMware udvider samarbejdet om IoT-løsninger til bilindustrien

Mindre virksomheder kan nu også afværge internationale hackerangreb

Nyt netværk skal gøre Danmark til Silicon Valley for datacentre

Citrix og Samsung flytter desktoppen over på mobilen

Prøv Plantronics Voyager 5200 GRATIS!

Brochurer

DOWNLOAD

Plantronics

Se de nye smarte løsninger i Plantronics produktkatalog fra Ergotel

Zylin

Få nyt omstillingsbord og kontakt center -uden at skifte ITsystem

Lifesize Cloud

Videokonference i skyen

Kaspersky Lab

Styrken til at kunne beskytte det, der betyder mest.

Dectel

Professionel rådgivning omkring valg af headset- og telefonløsninger

Coromatic

Vi sikrer størst og datakommunikation

Jabra

Læs mere om Jabra's produkter Business Solutions

Enghouse Interactive

Effektiv kommunikation - anytime - anywhere - anyhow

- Ikke færre end 1.400 ejendomme med en ellers rigtig dårlig internetforbindelse kan nu se frem til hurtigt fibernet. Det giver et stort løft til lokalområderne, som også vil være et stort plus for bosætningen, siger formand for Teknik- og Miljøudvalget Franz Rohde

Fakta:

Landdistriktsrådet har søgt Energistyrelsens bredbåndspulje. Der er udarbejdet i alt ni projekter i kommunen i de tyndtbefolkede områder, som har dårlig bredbåndsdækning, og hvor det vil være vanskeligt at få bredbånd på almindelige vilkår. Seks af de ni projekter har opnået en så høj en tilslutningsprocent, at Energi Fyn vil etablere fibernet uden tilskud fra bredbåndspuljen.

Der er tale om projekterne:

- Bladstrup-Horsebæk
- Askeby-Ørritslev-Ullerup
- Serup-Søndersø Skov-Vedby m.m.
- Moderup
- Morud
- Hindevad

Det drejer sig om potentielt 1.400 ejendomme, hvor de ca. 1.000 har tilmeldt sig. Det er netop de 1.000 tilmeldinger, der får Energi Fyn til at gennemføre projekterne hurtigst muligt.

- Ib

1/12 2016

Facebook LinkedIn More

Tilmeld nyhedsbrev

Indtast din e-mail-adresse herunder.

Tilmeld

Læs mere om udsendelsestidspunkter og afmelding her.

- Internet
- Cloud Computing
- Unified Communications
- Telefoni & Mobil
- Sikkerhed
- Videokonferencer
- IT

IT Reload.dk

Odsgard A/S

Stationsparken 25
2600 Glostrup

(+45) 43 43 29 00

Tilmeld nyhedsbrev
Abonnér på magasinet
Annoncering
Kontakt

Lille, mellem og stor konferencetelefon fra Konftel...

Du er her:

[fyens.dk](#) > [Nordfyn](#)

Musik og mad: Fibernetambassadører blev fejret

Artiklen er mere end 30 dage gammel

09. december 2016 kl. 15:30

90 frivillige ildsjæle, som har knoklet for at få fibernet til Nordfyn, blev torsdag aften fejret.

Sønderød: Energi Fyn har aldrig før oplevet noget lignende. Så klart sagde bredbåndsdirektør Carsten Hansen det torsdags aften på Tingstedet i Sønderød, da de mange frivillige fibernetambassadører var blevet inviteret til spisning og minikoncert. Musikskoles bigband af Nordfyns Kommune og Landdistriktsrådet Nordfyn.

Seks ud af de ni projektområder får med sikkerhed fibernet, og det betyder, at 1400 husstande i de nordfynske landdistrikter får det hurtigste internet på markedet. Det fremtidssikrer både huse og hele lokalområder. Derfor var der indkaldt til fest og fejring, hvor mange af ambassadørerne, der har arbejdet så hårdt, valgt at takke ja til.

Carsten Hansen fra Energi Fyn var som skrevet dybt imponeret over arbejdet. Han havde på ingen måde turde håbe på, så stor en succes.

- Det er det største projekt, som vi nogensinde har været med til at lave, og jeg har aldrig før set, at der er blevet skaffet kontrakter på kun en måned, sagde han anerkendende.

Også formand for Teknik- og Miljøudvalget Franz Rohde (K) var fuld af beundring over de ambassadører, da han holdt tale.

- Det her viser virkelig, hvor meget man kan, når man går sammen. Det er et meget flot resultat til glæde for hele Nordfyn, sagde han.

Glad tovholder

Kjeld Hansen fra Landdistriktsrådet Nordfyn har været tovholder for projektet og brugt utallige timer på at mobilisere ambassadører og holde styr på det svært tekniske pointsystem fra Energistyrelsen.

- Det var en stor fornøjelse at være der sammen med alle de stærke ambassadører, sagde han dagen efter.

To af af de tre projekter, som ikke fik nok tilmeldinger i første omgang, kan komme i spil til at få penge fra statens tilskudspulje, vurderer Kjeld Hansen, som under sin tale lovede, at han ville udnytte de mange nye kontakter til frivillige, så der kan komme endnu mere liv i de nordfynske landdistrikter.

I løbet af 2017 skal alle nordfynske lokalråd i samarbejde med Landdistriktsrådet Nordfyn arbejde intensivt med, hvordan de hver i sær skal udvikle sig.

zaplo.dk

Lån
5.000 -
20.000 kr.
i 24 mdr.

Ansøg nu

Del din betaling
op i nemmere
bidder

Det er fortsat muligt at tilmelde sig fibernet på www.energifyn.dk

Af: [Magnus Ørum Harkjær](#)

Journalist på Fyens Stiftstidende siden 2011, hvor jeg primært dækker Nordfyns Kommune og miljøstof for Fyn og indland. Jeg har tidligere arbejdet i Europa-Parlamentet i Bruxelles.

[Læs mere](#)

Vi bruger cookies!

fyens.dk bruger cookies til at give dig en god oplevelse og til at indsamle statistik, der kan være med til at forbedre brugeroplevelsen. Hvis du klikker på et link på www.fyens.dk, accepterer du samtidig vores cookiepolitik. [Læs mere](#)

Fra: Jens Jönsson <jens@skywire.dk>
Sendt: 7. december 2016 17:14
Til: 1 - KFST Forbrugerombudsmanden (KFST)
Emne: Fiber ambassadør

Kære forbrugerombudsmand,

Vi har rigtigt svært ved at kapre kunder, når elselskaberne benytter det de kalder ambassadører. Det gør at vi ikke kan få solgt vores produkter til forbrugerne, for vi kan ikke gå dør til dør og sælge vores lynhurtige Internet.

Vi gør det i øvrigt heller ikke. Vi sørger for at folk finder os på mund-til-mund metoden.

Nu ser vi så denne: <http://telekommunikation.dk/artikel/internet/bredband-p-vej-til-1400-ejendomme> og denne: <https://www.altibox.dk/bliv-fiber-frontfigur/thorsted> (Her gik Michael "slavisk fra dør til dør").

Eller denne: <http://www.husby-tanderup.dk/index.php/13-nyheder-borger/110-direkte-link-til-fiberbarometeret> (og alle husstande får i de næste par uger besøg af en Fiber-Ambassadør der samler underskrifter ind.)

Kan det virkelig være rigtigt at det er lovligt ?

Jeg vil gerne bede om en bekræftelse fra forbrugerombudsmanden på om dette er lovligt. Så vil vi nemlig gerne foretage os nøjagtigt det samme for at skaffe kunder (pt. benytter vi husstandsomdeling af brochurer til de postkasser der ikke har "Nej tak" til reklamer, samt annoncer på socialemedier)

Det sjove er at de skal have den form for hjælp for at sælge deres produkt. Sidste gang et elselskab kom forbi et område vi har net i (Energimidt), der kostede det os en masse kunder. Hvordan ?

Jo, der blev gået dør til dør af lokale fiber ambassadører. Disse "ambassadører" fortalte at det var vigtigt at der kom fibernet til byen (Det er selvom vi har leveret lynhurtigt Internet i byen i 3 år til masser af kunder).

Alle fik at vide, at deres hus blev mindre værd, hvis der ikke kom fiber og det var vigtigt alle tilsluttede sig, det var jo kedeligt, hvis "man" var årsag til at alle ikke fik fiber.

Der skete så det at de kom forbi en af vores kunder, en ældre dame på 78 år. Hun har Internet til os for en lille pris pr. måned. Vi har givet hende et godt tilbud, da hun ikke bruge det så meget. Hun blev dels bange for at sige nej (for tænkt hvis det så var hende, der var årsag til at der ikke kom fiber) og dels blev hun bange for at hendes hus blev mindre værd, især fordi hun snart pga. alder vil flytte i en mindre lejlighed.

Hun blev derfor nødt til at sige ja tak til 6 måneders binding. Hun skulle så betale en højere pris i de 6 måneder end at hun betalte for hendes eksisterende forbindelse. For en ældre dame på pension er det altså en dyr fornøjelse.....

Jeg formoder at forbrugerombudsmanden vil gøre noget ved ovennævnte sager eller bekræfte at fremgangsmåden er lovlig, så vi kan foretage os nøjagtigt det samme...

Med venlig hilsen/Best regards

Jens Jönsson

Telefon: +45 3222 6060

E-mail: jens@skywire.dk

Web: www.skywire.dk

Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe mailen ud?

Denne e-mail kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger. Modtager du mailen ved en fejl, beder vi dig returnere den til afsender hurtigst muligt uden at distribuere, kopiere eller arkivere den.

Da e-mails kan ændres elektronisk, tager Skywire ikke ansvar for denne meddelelse og eventuelle vedhæftede filer, ligesom Skywire ikke er ansvarlig for uberettiget adgang til e-mailen.

Mød os på Facebook: <http://www.facebook.com/skywire.dk>

Fra: Jens Jönsson <jens@skywire.dk>
Sendt: 13. december 2016 10:42
Til: Katrine de Neergaard
Emne: SV: Fiber ambassadør

Hej Katrine,

Jeg er klar over reglerne. Det er tydeligt jf. de nedenstående links at andre ikke er. Vores problem er at reglerne ikke bliver overholdt og det skader konkurrencen. Hvis konkurrencen skal være lige for alle, så skal EnergiFyn / Altibox stoppe deres foretagende med at få privatpersoner til at gå fra dør til dør.

Alternativt, så kan vi andre jo bare foretage os det samme, men så fordrer det jo også at vi ikke får problemer dermed, når andre klager over at loven ikke bliver overholdt.

Har forbrugerombudsmanden tænkt sig at gøre noget ved de nævnte sager ?

Med venlig hilsen/Best regards

Jens Jönsson

Telefon: +45 3222 6060

E-mail: jens@skywire.dk

Web: www.skywire.dk

Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe mailen ud?

Denne e-mail kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger. Modtager du mailen ved en fejl, beder vi dig returnere den til afsender hurtigst muligt uden at distribuere, kopiere eller arkivere den.

Da e-mails kan ændres elektronisk, tager Skywire ikke ansvar for denne meddelelse og eventuelle vedhæftede filer, ligesom Skywire ikke er ansvarlig for uberettiget adgang til e-mailen.

Mød os på Facebook: <http://www.facebook.com/skywire.dk>

Fra: Jens Jönsson <jens@skywire.dk>
Sendt: 11. februar 2017 13:16
Til: Marie Asmussen; Katrine de Neergaard
Emne: SV: Vedr. din henvendelse til Forbrugerombudsmanden (sagsnummer 16/13221)

Hej Katrine og Marie,

Når jeg ser denne her <http://www.fiberpuljen.dk/ambassador.html>, så er det tydeligt og åbenlyst at "ambassadør" metoden er en metode, som Skywire også må benytte. Fibia må jo tydeligvis...

Men før vi går i gang, så må jeg igen bede om en bekræftelse på at Skywire ikke bryder dørsalgsloven med tiltaget.

Som lille firma kan vi ikke bære en bøde i størrelsesordenen kr. 200.000,-

Kan vi ikke få den bekræftelse fra forbrugerombudsmanden, så må det jo være fordi det ikke er lovligt og så forventer vi da også at der tages action fra jeres side. Indtil videre er der ikke sket meget, siden vores henvendelse for 2 måneder siden og selskaber som Fibia fortsætter ufortrødent.

Så vi afventer spændt jeres bekræftelse, så vi kan gå i gang med at stemme dørklokker i de områder vi kommer til.

(Vi har hidtil benyttet os af brochure omdeling)

Det er jo klart nemmere at sælge produktet, når man kan få lokale til at gå rundt på den måde med materiale fra os....

Alternativt må vi jo have fat i pressen. At loven ikke er lige for alle i Danmark, tænker jeg vil være interessant for dem at skrive om, især hvis det ignoreres af den instans der skal sikre at den overholdes....

Med venlig hilsen/Best regards

Jens Jönsson

Telefon: +45 3222 6060

E-mail: jens@skywire.dk

Web: www.skywire.dk

Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe mailen ud?

Denne e-mail kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger. Modtager du mailen ved en fejl, beder vi dig returnere den til afsender hurtigst muligt uden at distribuere, kopiere eller arkivere den.

Da e-mails kan ændres elektronisk, tager Skywire ikke ansvar for denne meddelelse og eventuelle vedhæftede filer, ligesom Skywire ikke er ansvarlig for uberettiget adgang til e-mailen.

Mød os på Facebook: <http://www.facebook.com/skywire.dk>

Fra: 1 - KFST Officiel hovedpostkasse
Sendt: 27. februar 2017 08:52
Til: 1 - KFST Forbrugerombudsmanden (KFST)
Emne: VS: Ny klage over brud på dørsalgsloven
Vedhæftede filer: Re: SV: Bredbåndspuljen projekt#396

Fra: Jens Jönsson [mailto:jens@skywire.dk]
Sendt: 25. februar 2017 11:59
Til: Katrine de Neergaard; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse
Emne: Ny klage over brud på dørsalgsloven

Hej Katrine,

Så har jeg endnu en sag om at omgå dørsalgsloven (Ny klage). Denne person har i e-maillen jeg har vedhæftet (jeg vil ikke udstille ham, så hold ham så vidt muligt udenfor), selv angivet at han har rendt rundt til 200 husstande for at sælge EnergiMidt fiber.

Det kan ikke være rigtigt at vi >INTET< hører fra jer. Jeg vil gerne have svar på, hvordan det kan være at elselskaberne ikke skal overholde dørsalgsloven, når vi andre skal.

Da EnergiMidt kom tromlende med deres fiber i området mistede vi kunder på den bekostning. Er det forbrugerstyrelsen jeg skal sagsøge for tabet af omsætning? Vi har haft net i området siden 2013 og leverer samme hastigheder som EnergiMidt, bare billigere.

https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=575424325938854&id=185757348238889

Elselskabernes fiberambassadører er ikke andet end sælgere for elselskaberne, når de banker på døren hos de forskellige husstande. Det har vi svært ved at konkurrere mod.

Så vi mangler en tilkendegivelse fra forbrugerstyrelsen at det er en lovlig praksis og Skywire må gøre det samme...
Det vil jo være helt fantastisk at kunne sælge sit produkt til 50% af husstandene i et område...

Kan I ikke give den tilkendegivelse, eller lave loven om med tilbagevirkende kraft, så må vi forholde os til at der her er en konkret sag...

Med venlig hilsen/Best regards

Jens Jönsson

Fra: Jens Jönsson <jens@skywire.dk>
Sendt: 8. marts 2017 11:05
Til: Marie Asmussen
Cc: 1 - KFST Officiel hovedpostkasse
Emne: SV: Vedr. din henvendelse til Forbrugerombudsmanden (sagsnummer 16/13221)

Hej!

Jeg undrer mig over at vi intet som helst hører fra styrelsen vedr. vores klager. I mellemtiden fortsætter elselskaberne og deres fiber ambassadører med at bryde loven.

Skal vi også bare hos Skywire bryde loven. Vi mangler stadig et svar og en accept fra jer på at det er en lovlig praktik, så vi også kan komme i gang. Synes det er tankevækkende at dem der vil overholde loven, de bliver taberne.

Med venlig hilsen/Best regards

Jens Jönsson

Telefon: +45 3222 6060

E-mail: jens@skywire.dk

Web: www.skywire.dk

Tænk på miljøet - er det nødvendigt at printe mailen ud?

Denne e-mail kan indeholde personlige og fortrolige oplysninger. Modtager du mailen ved en fejl, beder vi dig returnere den til afsender hurtigst muligt uden at distribuere, kopiere eller arkivere den.

Da e-mails kan ændres elektronisk, tager Skywire ikke ansvar for denne meddelelse og eventuelle vedhæftede filer, ligesom Skywire ikke er ansvarlig for uberettiget adgang til e-mailen.

Mød os på Facebook: <http://www.facebook.com/skywire.dk>

Fra: John Strand <js@strandconsult.dk>
Sendt: 5. december 2016 05:41
Til: 1 - KFST Forbrugerombudsmanden (KFST)
Emne: Anmeldelse - Dørsalgsloven

Kære Forbrugerombudsmand,

Jeg er en mand der ved en del om televerden og har arbejde med den i over 20 år. Jeg og mine medarbejdere ser på hvordan markedet ser ud og hvordan det udvikler sig og det gør vi et globalt perspektiv. Vi har en mindre del af vor omsætning i Danmark men vi følger det danske markedet tæt og kender de politiske og regulatoriske vilkår i detaljer.

Det var mig der i sin tid anbefalede at Teleindustrien sammen med indholdsudbydere, brancheforeninger (ITB og ITEK), Forbrugerrådet og ikke mindst Forbrugerombudsmanden at man lavede selvregulering når det kom til brugen for overtakserede / indholdstakserede SMS. Det har vist sig at være en succes når man ser på antallet af transaktioner op i mod de meget få klager der har været på området.

Jeg er også manden der afslørede denne sag:

<http://www.computerworld.dk/art/218579/bagmandspoliti-efterforsker-kommunalt-kartel-paa-telemaster> en sag der desværre (efter mine oplysninger) blev henlagt på grund af manglende resurser hos politiet. Det ændre ikke ved at jeg havde styr på fakta og at I brugte mine data da I overbragte den til Bagmandspolitiet.

Det er sådan i Danmark at der og har været skærpede regler for markedsføring og salg af teleprodukter gennem mange år. Det er det man kan læse om her:

<http://www.forbrugerombudsmanden.dk/Find-sager/Markedsfoeringsloven/Sager-efter-markedsfoeringsloven/teleomraadet> vi taler om regler der er ret omfattende og hvor domspraksis er ret streng: <http://nordtyske.dk/nyheder/antennefolk-bredbaand-nord-arbejder-ulovligt/cd5ffee1-5074-47ab-bc34-178d6b3d8a92/112/1513>

Jeg er en af dem som syntes at det er fint at der er nogle klare regler og at de gælder for alle aktører. Rent praktisk så går jeg ind for lighed for loven og jeg mener at det er vigtigt at Forbrugerombudsmanden håndhæver de regler der er over for alle aktører.

Vil gerne henlede Forbrugerombudsmanden på den måde som en række elselskaber bruger "fiberambasadører" som sælgere, vi taler om sælgere der ser stort på dørsalgsloven og som rent faktisk bruger deres position i lokal samfundet til at lægge pres på kunder for at overbevise dem om at de skal købe en bestemt vare fra en udbyder på et liberaliseret marked.

Når jeg læser denne artikel: <http://telekommunikation.dk/artikel/internet/bredbnd-p-vej-til-1400-eiendomme> så kan jeg se at disse "fiberambasadører" er vitale for en række elselskabers salg og markedsføring. Jeg får et billede af den gamle støvsuger sælger der banker på døren for at overbevise Fru Hansen om at hun skal købe og bruge en ny støvsuger.

Problemet er ikke de klassiske salgs pres der lægges på kunderne men det pres som man kan læse om her: <https://www.facebook.com/laesoebredbaand/posts/478633125581384> rent praksis så er det sådan at disse sælger ofte fortæller de potentielle kunder at hvis de ikke støtter op om det lokale

elselskab så sætter de lokalsamfundet i stå. Budskabet er køb eller bliv udstøt af lokalsamfundet, måske en overdrivelse men et godt billed af det der rent faktisk sker.

Jeg mener at der er brug for at Forbrugerombudsmanden ser på dette – hvis man skal sikre at der er fri og fair konkurrence på et liberaliseret telemarked så kan man ikke give nogle teleselskaber store bøder mens man lader bruge hundrede vis af "fiberambasadører" til at skaffe kunder. Vi taler om "fiberambasadører" der ser stort på dørsalgsloven, "fiberambasadører" som ifølge artiklen skaber gode salgsresultater på et liberaliseret marked.

Hvis I har spørgsmål siger I bare til, jeg kan fanges på js@strandconsult.dk

Hiisen

John Strand

About me www.understandingmobile.com

Fra: John Strand <js@strandconsult.dk>
Sendt: 12. december 2016 13:11
Til: 1 - KFST Forbrugerombudsmanden (KFST)
Emne: SV: Anmeldelse - Dørsalgsloven

Kære Forbrugerombudsmand,

I forbindelse med den anmeldelse jeg har sendt til jer vil jeg gerne henlede jeres opmærksomhed på denne artikel: <http://www.fyens.dk/article/3105537>

Det er meget tydeligt at disse fiberambasadører fungere som sælgere for Energi Fyn. Når det kommer til reglerne i Dørsalgsloven så er de meget klare og set fra min stol så er domspraksis lige så klar.

Håber at I ser på sagen.

Hilsen

John Strand

Fra: John Strand [<mailto:js@strandconsult.dk>]
Sendt: 5. december 2016 05:41
Til: 'forbrugerombudsmanden@kfst.dk' <forbrugerombudsmanden@kfst.dk>
Emne: Anmeldelse - Dørsalgsloven

Kære Forbrugerombudsmand,

Jeg er en mand der ved en del om televerden og har arbejde med den i over 20 år. Jeg og mine medarbejdere ser på hvordan markedet ser ud og hvordan det udvikler sig og det gør vi et globalt perspektiv. Vi har en mindre del af vor omsætning i Danmark men vi følger det danske markedet tæt og kender de politiske og regulatoriske vilkår i detaljer.

Det var mig der i sin tid anbefalede at Teleindustrien sammen med indholdsudbydere, brancheforeninger (ITB og ITEK), Forbrugerrådet og ikke mindst Forbrugerombudsmanden at man lavede selvregulering når det kom til brugen for overtaksede / indholdstaksede SMS. Det har vist sig at være en succes når man ser på antallet af transaktioner op i mod de meget få klager der har været på området.

Jeg er også manden der afslørede denne sag:

<http://www.computerworld.dk/art/218579/bagmandspoliti-efterforsker-kommunalt-kartel-paa-telemaster>
en sag der desværre (efter mine oplysninger) blev henlagt på grund af manglende resurser hos politiet. Det ændre ikke ved at jeg havde styr på fakta og at I brugte mine data da i overbragte den til Bagmandspolitiet.

Det er sådan i Danmark at der og har været skærpede regler for markedsføring og salg af teleprodukter gennem mange år. Det er det man kan læse om her:

<http://www.forbrugerombudsmanden.dk/Find-sager/Markedsfoeringsloven/Sager-efter->

[markedsfoeringsloven/teleomraadet](http://nordjyske.dk/nyheder/antennefolk--bredbaand-nord-arbejder-ulovligt/cd5fee1-5074-47ab-bc34-178d6b3d8a92/112/1513) vi taler om regler der er ret omfattende og hvor domspraksis er ret streng: <http://nordjyske.dk/nyheder/antennefolk--bredbaand-nord-arbejder-ulovligt/cd5fee1-5074-47ab-bc34-178d6b3d8a92/112/1513>

Jeg er en af dem som syntes at det er fint at der er nogle klare regler og at de gælder for alle aktører. Rent praktisk så går jeg ind for lighed for loven og jeg mener at det er vigtigt at Forbrugerombudsmanden håndhæver de regler der er over for alle aktører.

Vil gerne henlede Forbrugerombudsmanden på den måde som en række elselskaber bruger "fiberambasadører" som sælgere, vi taler om sælgere der ser stort på dørsalgsloven og som rent faktisk bruger deres position i lokal samfundet til at lægge pres på kunder for at overbevise dem om at de skal købe en bestemt vare fra en udbyder på et liberaliseret marked.

Når jeg læser denne artikel: <http://telekommunikation.dk/artikel/internet/bredbnd-p-vej-til-1400-eiendomme> så kan jeg se at disse "fiberambasadører" er vitale for en række elselskabers salg og markedsføring. Jeg får et billede af den gamle støvsuger sælger der banker på døren for at overbevise Fru Hansen om at hun skal købe og bruge en ny støvsuger.

Problemet er ikke de klassiske salgs pres der lægges på kunderne men det pres som man kan læse om her: <https://www.facebook.com/laesoebredbaand/posts/478633125581384> rent praksis så er det sådan at disse sælger ofte fortæller de potentielle kunder at hvis de ikke støtter op om det lokale elselskab så sætter de lokalsamfundet i stå. Budskabet er køb eller bliv udstøt af lokalsamfundet, måske en overdrivelse men et godt billede af det der rent faktisk sker.

Jeg mener at der er brug for at Forbrugerombudsmanden ser på dette – hvis man skal sikre at der er fri og fair konkurrence på et liberaliseret telemarked så kan man ikke give nogle teleselskaber store bøder mens man lader bruge hundrede vis af "fiberambasadører" til at skaffe kunder. Vi taler om "fiberambasadører" der ser stort på dørsalgsloven, "fiberambasadører" som ifølge artiklen skaber gode salgsresultater på et liberaliseret marked.

Hvis I har spørgsmål siger I bare til, jeg kan fanges på js@strandconsult.dk

Hilsen

John Strand
About me www.understandingmobile.com

Fra: John Strand <js@strandconsult.dk>
Sendt: 11. februar 2017 16:08
Til: Marie Asmussen; 'Katrine de Neergaard'
Emne: VS: Historien om Nordfyn - Her er detaljerne sender dig materialet i en række separate mail...

Kære Marie Asmussen og Katrine de Neergaard,

Jeg syntes lige at I skal se denne mail til TV2 inden de kontakter jer. Regner med at den sag på Fyn nok får en del opmærksomhed specielt set i lyset af den ulovlige støtte som er er noget der tyder på at Odense kommune har ydet.

Sagen drejer sig om ulovlig støtte kombineret med et brud på dørsalgsloven.

Hvis I har spørgsmål siger I bare til.

Hilsen

John Strand

Fra: John Strand [mailto:js@strandconsult.dk]
Sendt: 11. februar 2017 15:50
Til: 'Ole Frank Rasmussen' <olfr@tv2fyn.dk>
Emne: Historien om Nordfyn - Her er detaljerne sender dig materialet i en række separate mail...

Hej Ole

Tak for din mail – hermed den ret omfattende dokumentation som jeg har indsamlet gennem en række aktindsigts anmodninger samt forsøg på at få aktindsigt. Det er desværre sådan at de gode dokumenter holder myndighederne ofte for sig selv med mindre de sender dem ved en fejltagelse. Her er historien kort:

1. Nordfyns kommune, Landdistriktsrådet Nordfyn (der modtager i tilskud fra Nordfyns Kommune) samt Energi Fyn er gået sammen om at aktivere 90 fiber ambassadører som skal overbevise de lokale om at de skal købe en fiberforbindelse hos Energi Fyn.
2. Det er sådan at Energi Fyn har sagt at hvis de ikke får nok kunder i bestemte områder så vil de ikke bygge ny infrastruktur der skal konkurrere med den infrastruktur som andre teleselskaber har i de områder.
3. Der har været en tæt relation og dialog mellem Nordfyns kommune, Landdistriktsrådet Nordfyn (der modtager i tilskud fra Nordfyns Kommune) samt Energi Fyn om hvordan dette skal gøres i praksis. Landdistriktsrådet Nordfyn har bedt kommunalbestyrelsen om hjælp – **sender dig det materiale i en separat mail.**

4. Det betyder at kommune både direkte og indirekte gennem Landdistriktsrådet Nordfyn har brugt offentlige midler således at en privat aktør kan flytte kunder væk fra andre teleselskaber og over på den infrastruktur de planlægger at bygge og drive.
5. For almindelige mennesker så virker det hurtigt som en nobel projekt hvor kommunen ønsker at drive en bestemt udvikling. Problemet er at det er ulovligt og jeg er ret sikker på at folk vil forstå det hvis man brugte kommunale midler til at skaffe en bestemt lokal håndværker flere kunder og mere omsætning. Energi Fyn's teleselskab er en kommerciel virksomhed der agere på et liberaliseret marked hvor der er nogle meget klare regler for hvordan man må markedsføre og sælge teleydelser til danskerne.
6. Når jeg læser artiklerne: <http://www.fyens.dk/article/3105537> og <http://itreload.dk/artikel/internet/bredbnd-p-vej-til-1400-eiendomme> så er det tydeligt at kommunen har sponsoreret aktiviteter der skal flytte kunder væk fra eksisterende teleselskaber og over på den teleinfrastruktur som Energi Fyn planlægger at lave. I praksis så hjælper kommunen en privat virksomhed med at flytte kunder væk fra andre private virksomheder som deres partner Energi Fyn konkurrere med.
7. Der er meget klare regler på dette område, i denne rapport <https://www.cepos.dk/artikler/arbejdsrapport-41-mere-konkurrence-i-det-offentlige> har Niels Rytter i detaljer beskrevet rammerne for de kommercielle aktiviteter en kommune kan gå ind i.
8. Jeg har fået aktindsigt i en del dokumenter i Nordfyns Kommune – de dokumentere at kommunen har haft den rolle som jeg anklager dem for at have haft. ***Det materiale får du i en separat mail.***
9. Jeg har forsøgt at få aktindsigt i Landdistriktsrådet Nordfyn der nægter at bidrage til at skabe transparens i processen. Det er tydeligt at de har lavet meget af det beskidte arbejde og det er tydeligt at de ved at man kan stille spørgsmålstejn ved det samarbejde der har været mellem Nordfyns Kommune, Landdistriktsrådet Nordfyn, Energi Fyn og de 90 fiber ambassadører som har været ude og banke på folks døre for at overbevise dem om at de skal flytte deres bredbåndsforbindelse over på Energi Fyn's netværk. ***Det materiale får du i en separat mail***
10. Jeg mener at denne sag er meget klar og at det er tydeligt – jeg mener at kommunen har overtrådt reglerne ved at gå ind i dette projekt der skævvrider konkurrencen på et liberaliseret marked og ved at støtte det økonomisk.
11. Jeg mener også at de 90 fiber ambassadører har overtrådt dørsalgsloven med den måde de har markedsført og solgt Energi Fyns ydelser på. Rent faktisk så er der domspraksis på dette område og både [Bredbånd Nord samt Syd Energi har fået meget store bøder.](#)
12. Jeg har valgt at melde Energi Fyn til Forbrugerombudsmanden for at overtræde dørsalgsloven. ***Jeg sender dig den dokumentation i en separat mail.*** Den sag sidder Forbrugerombudsmanden og ser på lige nu.
13. Jeg har også orienteret den ansvarlige minister Lars Christian Lilleholt der sad i bestyrelsen for Energi Fyn frem til at han blev minister med ansvaret for teleområdet – formoder at han har forholdt sig meget passivt til sagen da den drejer sig om en kommune i den region han er valgt

og da den drejer sig om en virksomhed hvor han har [siddet i bestyrelsen frem til den 28 juni 2015 hvor han blev minister.](#)

Jeg mener at sagen er vigtig, vigtig set i lyset af sagen fra Odense, set i lyset af den involvering kommunen har haft, set i lyset af domspraksis på området når det gælder dørsalgsloven og set i lyset af at dette sker på et liberaliseret marked hvor der er meget klare regler for hvordan man må sælge og markedsføre teleprodukter.

Hvis du vil vide mere siger du bare til – sender dig de mails jeg har fået gennem aktindsigt.

Hilsen

John Strand

Fra: Ole Frank Rasmussen [\[mailto:olfr@tv2fyn.dk\]](mailto:olfr@tv2fyn.dk)
Sendt: 11. februar 2017 10:55
Til: John Strand <js@strandconsult.dk>
Emne: SV: Hilsen fra John Strand

Hej John

Tak for din mail og pæne hilsen.

Jeg er ved at vænne mig til omplantningen fra dagblad til tv.

Det lyder spændende med Nordfyns Kommune.

Jeg prøver at grave lidt videre, og Niels Rytter kunne sagtens hives i studiet til vores nuværende historie.

Har du blandet dig i sagen fra Nordfyn med breve, aktindsigter eller lignende?

Hilsen Ole

Fra: John Strand <<mailto:js@strandconsult.dk>>
Sendt: 11. februar 2017 02:50
Til: Ole Frank Rasmussen <<mailto:olfr@tv2fyn.dk>>
Emne: Hilsen fra John Strand

Hej Ole

Jeg håber at du har det godt, kan se at du har skiftet job – håber at du er glad for det. kan se at i har gang i Odense kommune – det er en spændende sag.

I Ringkøbing Skjern Kommune har jeg afsløret ulovlig støtte for 70 millioner kroner:
<http://dagbladetringkjoebing-skjern.dk/ringkoebing-skjern/Fiberbredbaands-koks-tvinger-kommunen-til-at->

trække-sig-fra-million-kontrakt/artikel/271490 hvilket fik borgmesteren til at se i de folkevalgtes e-mails: <http://dagbladetringkjern.dk/ringkoebing-skiern/Ny-politianmeldelse-mod-borgmester-i-mail-sagen/artikel/271647> - den sag er festlig og EU's konkurrencemyndigheder har sagt til kommunen hvad de mener og det på trods af kommunen har nu brugt 3.9 millioner kroner (excl moms) på at forsvare sig. Se tidslinje her: <http://www.dr.dk/nyheder/regionale/midtvost/tidslinje-forstaa-bredbaandsballaden-til-70-millioner-skattekroner>

Jeg har brugt nogle måneder på at se på Nordfyns kommune og jeg mener at jeg har fundet ud af og har dokumentation for at de har ydet ulovlig støtte til Energi Fyn. Det drejer sig om dette projekt: <http://www.fyens.dk/article/3105537> og <http://itreload.dk/artikel/internet/bredbnd-p-vej-til-1400-ejendomme> hvor kommunen har sponsoreret aktiviteter der skal flytte kunder væk fra eksisterende teleselskaber og over på den teleinfrastruktur som Energi Fyn har lavet. I praksis så hjælper kommunen en privat virksomhed med at flytte kunder væk fra andre private virksomheder de konkurrerer med.

Rent faktisk så har min gamle ven Niels Rytter som er en af Danmarks førende konkurrenceeksperter <http://konkurrencerådgivning.dk/> lavet en meget spændende rapport om ulovlig kommunal støtte – den finder du her: <https://www.cepos.dk/artikler/arbejdsrapport-41-mere-konkurrence-i-det-offentlige> - Der er rigtig meget god information i den rapport.

Hvis du vil vide mere siger du bare til.

Hilsen

John Strand

Disclaimer

Denne e-mail og alle filer vedlagt som bilag kan indeholde fortroligt materiale, der kun er beregnet for modtageren, og må ikke udleveres eller kopieres til uvedkommende. Har De ved en fejltagelse modtaget denne e-mail, bedes De venligst omgående meddele os dette pr. telefon: 63 15 60 00. På forhånd tak.

Denne e-mail er blevet scannet for virus og malware af Mimecast Email Security.

MES Fibernet

jh@mes.dk

Skywire ApS

jens@skywire.dk

Kontor/afdeling
Center for Tele

Dato

16. juni 2017

J nr. 2017 - 1495

/dij, beo

Udkast til afgørelse vedr. Skywires klage over engrosprisen for adgang til MES Fibernets net (Bredbånd til Bermudatrekanten, projekt nr. 393)

Indledning

Energistyrelsen har den 13. marts 2017 modtaget en klage fra Skywire. Klagen vedrører engrospriserne for adgang til det net, som MES Fibernet har modtaget tilsagn om støtte til fra regeringens bredbåndspulje (herefter bredbåndspuljen) (Bredbånd til Bermudatrekanten, projekt nr. 393). Ifølge Skywire er den fastsatte engrospris pr. måned for høj. Skywire har oplyst engrosprisen til at være følgende:

- Leje af sort fiber (én fiber pr. kunde), pr. måned: 134,50 kr.

MES Fibernet har ved Fiber Backbone henholdsvis den 28. marts, 2. maj og 17. maj 2017 fremsendt dokumentation for de omkostninger, der ligger til grund for fastsættelsen af de pågældende engrospriser, samt afgivet bemærkninger i sagen.

Afgørelse

Energistyrelsen træffer i medfør af § 23, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 1430 af 1. december 2016 om forsøgsordning for tilskud til etablering af højhastighedsbredbånd følgende afgørelse:

- Den af MES Fibernet tilbudte engrospris for adgang til selskabets net, som MES Fibernet fra Energistyrelsen har modtaget tilsagn om støtte til fra Bredbåndspuljen, er rimelig.
- Manglende accept af et tilbud om adgang eller indgivelse af en klage til Energistyrelsen har ikke opsættende virkning i forhold til MES Fibernets påbegyndelse af etablering af nettet med støtte fra Bredbåndspuljen og andre engroskunders mulighed for at kontakte og tilbyde løsninger til detailkunder.

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Baggrund

Bredbåndspuljen og åben engrosadgang

Regeringens bredbåndspulje er en del af den politiske aftale om "Vækst og udvikling i hele Danmark", som den daværende regering indgik med Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti den 9. februar 2016.

Puljen skal overholde EU's statsstøtteregler. Det betyder bl.a., at der skal være åben adgang for andre bredbåndsudbydere til at anvende den med støtte fra bredbåndspuljen etablerede infrastruktur.

Adgangen skal tilbydes til alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på ikke-diskriminerende og transparente vilkår. Dette indebærer, at teleselskabet skal sikre, at alle udbydere, der anmoder om netadgang, behandles lige, hvis forholdene er sammenlignelige, samt at netadgangen til de relevante produkter foregår på en let, gennemsækelig måde i forhold til priser, vilkår, tekniske forudsætninger og betingelser.

Der skal gives åben engrosadgang til nettet efterhånden, som nettet etableres, dvs. at der også gives åben engrosadgang løbende i det omfang, den etablerede infrastruktur tages i brug, og at adgangen skal gives hurtigst muligt, inden nettet tages i drift. I de tilfælde, hvor teleselskabet også leverer detailtjenester, betyder det normalt, at der skal gives adgang mindst seks måneder inden, at sådanne detailtjenester iværksættes.

Betingelser og vilkår for den åbne engrosadgang sker som udgangspunkt på baggrund af en kommerciel forhandling mellem teleselskabet og øvrige udbydere. Hvis teleselskabet tilbyder urimelige vilkår, herunder priser, så vil spørgsmålet af det adgangssøgende teleselskab kunne påklages til Energistyrelsen, der kan træffe afgørelse herom. Energistyrelsen kan, hvis priser eller vilkår vurderes som værende ikke-rimelige, fastsætte vilkår og priser.

Klagens indhold

Den 13. december 2016 modtog MES Fibernet tilsagn fra Energistyrelsen om at modtage støtte fra bredbåndspuljen. Den 14. december 2016 modtog MES Fibernet en henvendelse fra Skywire om adgang til MES Fibernets net.

Den 2. marts 2017 fremsendte MES Fibernet oplysninger til Skywire om vilkår, herunder priser, for adgang til MES Fibernets net.

Energistyrelsen modtog den 13. marts 2017 Skywires klage over engrosadgangen til det net, som MES Fibernet har modtaget tilsagn om støtte til fra bredbåndspuljen (Bredbånd til Bermudatrekanten, projekt nr. 393).

I klagen anfører Skywire, at den oplyste engrospris pr. måned er alt for høj, og at omkostningerne pr. tilslutning dermed vil være for høj i forhold til de omkostninger, der vil være for en alternativ udbyder som Skywire for at kunne levere på MES Fibernets net.

Skywire bemærker, at TDC må antages at have tilsvarende omkostninger for at levere og samme muligheder for at forrente nettet, som MES Fibernet. Hertil anfører Skywire, at TDC har accepteret at etablere nettet med tilskud, og at TDC derfor allerede fra starten har været bekendt med, at nettet skulle være åbne, og at selskabet skal levere til den allerede kendte (regulerede) engrospris for sort fiber/rå fiber til alternative udbydere.

På den baggrund finder Skywire, at det må være rimeligt at konkludere, at det økonomisk kan lade sig gøre at etablere nettet, få det forrentet og samtidigt udbyde adgang til alternative udbydere til de allerede kendte (regulerede) engrospriser eller nogen meget tilsvarende.

Endvidere henviser Skywire til, at det vil være urimeligt at sammenligne med Altibox, som allerede har indgået en engrosaftale med MES Fibernet om adgang til hele MES Fibernets net. Dette skyldes, at Skywire formoder, at der foreligger nogle aftaler, der giver stordriftsfordele for begge parter, og at der er tale om aftaler, som Skywire aldrig vil kunne komme i nærheden af, da MES Fibernet ifølge Skywire ikke ønsker at indgå aftale om levering på hele selskabets fibernet. På den baggrund mener Skywire, at engrosprisen for Altibox' adgang til MES Fibernets net ikke kan indgå i en sammenligning, da priserne ikke er sammenlignelige én til én.

Endelig anfører Skywire, at MES Fibernet og andre tilskudsmodtagende selskaber i henhold til EU-lovgivningen på området ikke må give engrosadgang til det støttede net, før der findes en afklaring, og at det vil være konkurrenceforvridende og dermed i modstrid med lovgivningen på området, såfremt det sker.

Energistyrelsens begrundelse

I henhold til § 21 i bekendtgørelse nr. 1430 af 1. december 2016 om forsøgsordning for tilskud til etablering af højhastighedsbredbånd skal engrosadgang tilbydes til en rimelig pris. Ved foretagelsen af en sådan rimelighedsvurdering har Energistyrelsen taget udgangspunkt i en af nedenstående priskontrolmetoder, jf. bekendtgørelse nr. 385 af 27. april 2011 om priskontrolmetoder.

Valg af priskontrolmetode

Udgangspunktet er, at det er Energistyrelsens skøn, hvilken priskontrolmetode der skal finde anvendelse i det konkrete tilfælde. Energistyrelsen skal dog høre Erhvervsstyrelsen. [Bemærk at høring af Erhvervsstyrelsen sker parallelt med høringen af parterne i sagen.]

Energistyrelsen har vurderet, at anvendelsen af *LRAIC-metoden* ikke vil være egnet i nærværende sag. Dette skyldes, at omkostningerne til at udarbejde en LRAIC-model, der kan fastsætte en engrospris for adgang til MES Fibernets net vurderes at være for høje, og at det ikke vil være proportionalt at udarbejde en LRAIC-model, der alene skal anvendes i nærværende sag. Herudover vurderer Energistyrelsen, at den af Erhvervsstyrelsen udarbejdede LRAIC-model, som finder anvendelse på adgang til TDC's regulerede fastnet, ikke med rimelighed kan anvendes på MES Fibernets net, idet Erhvervsstyrelsens LRAIC-model fx inddrager forskellige geotyper, og at modellen samlet set ikke er retvisende for strukturen og størrelsen af MES Fibernets støttede net.

Energistyrelsen har tillige vurderet, at prisfastsættelsesmetoden *historiske omkostninger* ikke kan anvendes til at vurdere rimeligheden af engrosprisen for adgang til MES Fibernets net. Ved historiske omkostningers metode baseres prisen på et netadgangsprodukt på de hos den adgangsgivende udbyder regnskabsmæssigt opgjorte omkostninger, der er forbundet med at producere det pågældende netadgangsprodukt. Den samlede pris for et netadgangsprodukt må maksimalt udgøre en forholdsmæssig andel af omkostningerne på den del af nettet, der anvendes til at gennemføre den relevante trafik, samt de ekstra omkostninger, der er ved at gennemføre trafikken, herunder en rimelig forrentning af den investerede kapital. Det konkrete projekt er endnu ikke færdigbygget, og der foreligger derfor ikke bogførte værdier, som der kan tages udgangspunkt i.

Energistyrelsen har endvidere vurderet, at prisfastsættelsesmetoden "*slutbrugerprisen med fradrag*", hvor prisen for et netadgangsprodukt fastsættes med udgangspunkt i slutbrugerprisen på detailproduktet ikke kan anvendes i nærværende sag, idet MES Fibernet ikke udbyder detailprodukter. Den samlede pris for et netadgangsprodukt kan maksimalt udgøre slutbrugerprisen fratrukket de sparede omkostninger i detailledet såsom omkostninger til markedsføring, kundeservice, regnskabshåndtering, administration, samt en rimelig forrentning af den investerede kapital mv. Metoden har desuden primært været anvendt af Erhvervsstyrelsen i forbindelse med såkaldte gensalgprodukter.

På baggrund af ovenstående har Energistyrelsen vurderet, at det er mest hensigtsmæssigt at anvende prisfastsættelsesmetoden *krav om rimelige priser* til at vurdere og fastsætte engrosprisen for Skywires adgang til MES Fibernets net. Når denne metode anvendes, kan det bl.a. ske ved at fastlægge priser, som svarer til en eller flere tilsvarende priser på sammenlignelige markeder i Danmark eller i udlandet.

Fastsættelse af engrosprisen for adgang til MES Fibernets net

Ved fastsættelse af engrosprisen for adgang til et støttet net skal den fastsatte engrospris afspejle de underliggende omkostninger for den adgangsgivende

operatørs omkostninger forbundet med at udbyde de regulerede netadgangsprodukter, samt en rimelig forrentning af den investerede kapital. Således skal engrosprisen ikke tage højde for den adgangsgivende udbyders omkostninger ved at aftage de regulerede netadgangsprodukter eller den adgangssøgendes mulighed for at konkurrere på detailmarkedet.

Idet engrosprisen vil bero på det konkrete projekt, og på om det pågældende selskab er pålagt forpligtelser i medfør af anden regulering, vil der ikke kunne fastsættes en generelt gældende pris for åben engrosadgang efter bredbåndspuljen for samtlige udbydere.

Ved anvendelsen af prisfastsættelsesmetoden *krav om rimelige priser* har Energistyrelsen fundet det hensigtsmæssigt at sammenholde Skywires tilbudte engrospris for adgang til MES Fibernets net med 1) den af Erhvervsstyrelsen fastsatte (regulerede) engrospris for adgang til TDC's net og 2) den mellem MES Fibernet og Altibox indgåede engrospris for adgang til MES Fibernets net.

Ad 1)

Erhvervsstyrelsen har på en række markeder, herunder engrosmarkedet for fysisk netværksinfrastrukturadgang (marked 4) og engrosmarkedet for bredbåndstilslutninger (marked 5), pålagt TDC at give netadgang til selskabets fastnet til en reguleret engrospris beregnet efter LRAIC-metoden. Anvendelsen af denne metode vil typisk medføre væsentligt lavere priser, end hvad der følger af reglerne for bredbåndspuljen. Derfor vurderer Energistyrelsen, at den for TDC regulerede engrospris bør være udtryk for et minimumsniveau ved vurderingen af krav om rimelige priser for adgang til MES Fibernets net.

Det fremgår af Erhvervsstyrelsens afgørelse om fastsættelse af maksimale netadgangspriser efter LRAIC-metoden for 2017 – fastnet, at den regulerede engrospris, som alternative udbydere maksimalt skal betale for netadgang til TDC's fibernet (rå fiber, i resten af landet) er 1.185 kr./år, hvilket svarer til en engrospris på 98,75 kr./mdr.

Energistyrelsen er ikke enig i Skywires påstande om, at TDC må antages at have tilsvarende omkostninger for at levere og samme muligheder for at forrente nettet som MES Fibernet, og at det må være rimeligt at konkludere, at det økonomisk kan lade sig gøre at etablere nettet, få det forrentet og samtidig udbyde adgang til alternative udbydere til de allerede kendte (regulerede) engrospriser eller nogen meget tilsvarende.

Det er Energistyrelsens vurdering, at der kan være forskelle i omkostningerne, og størrelsen herpå, forbundet med etableringen af de pågældende projekter, som kan variere selskaberne og projekterne imellem, herunder de geotyper, der skal graves, og om der fx kan opnås stordriftsfordele, og dermed lavere enhedsomkostninger,

ved etableringen af det konkrete net. Herudover har TDC i kraft af selskabets størrelse samt vertikale og horisontale integration på tværs af platforme og forretningsenheder betydelige stordriftsfordele, som ikke bør eller kan medtages ved vurderingen af MES Fibernets priser.

Samtidig kan der være andre forretningshensyn, der medfører, at selskaber har ønsket at byde ind på flere af projekterne, og styrelsen kan ikke vurdere, hvorledes TDC's forretningsmodel hænger sammen i forbindelse med projekter, der modtager støtte fra bredbåndspuljen, herunder om den regulerede LRAIC-pris giver dækning for omkostningerne forbundet med etableringen af de pågældende projekter.

Det er på denne baggrund Energistyrelsens vurdering, at en "rimelig" engrospris for netadgang til MES Fibernets infrastruktur vil kunne være væsentligt højere end den regulerede engrospris for netadgang til TDC's fibernet (rå fiber, i resten af landet).

Ad 2)

Energistyrelsen har af MES Fibernet fået indsigt i og undersøgt omkostningsdokumentationen for fastsættelsen af den til Skywire tilbudte engrospris. Energistyrelsen har endvidere fået indsigt i og undersøgt den engrospris og øvrige vilkår, som MES Fibernet har tilbudt og indgået aftale med Altibox om på kommercielt grundlag.

MES Fibernet har over for Energistyrelsen gjort opmærksom på, at engrosprisen og de tilhørende vilkår for adgang til MES Fibernets net samt omkostningsdokumentationen er fortrolige, idet der er tale om forretningshemmeligheder. Dette er Energistyrelsen enig i, og de konkrete oplysninger herom er derfor udeladt i denne afgørelse.

Det er Energistyrelsens vurdering, at aftalerne og prissætningen vedrører samme geotyper, samme engrosselskab, samme kundetyper, og i det hele taget er direkte sammenlignelige.

Energistyrelsen har derfor sammenlignet MES Fibernets kommercielle tilbud til hhv. Skywire og Altibox i forhold til vilkår og priser. De kommercielle tilbud vedrører adgang til samme net i samme geografiske område. Når de samlede vilkår tages i betragtning, finder Energistyrelsen, at der med den til Skywire tilbudte pris er tale om en rimelig, kommercielt fastsat engrospris.

Energistyrelsens samlede vurdering af engrosprisen

I vurderingen af, om den til Skywire tilbudte engrospris for adgang til MES Fibernets net er rimelig, har Energistyrelsen som angivet i sin afgørelse fundet det hensigtsmæssigt at sammenholde den tilbudte pris med den regulerede engrospris for adgang til TDC's fibernet og engrosprisen, som Altibox betaler for adgang til samme net.

På den baggrund er det Energistyrelsens samlede vurdering, at den af MES Fibernet til Skywire tilbudte engrospris for adgang til MES Fibernets net er rimelig.

Energistyrelsen vurderer endvidere, at MES Fibernets fastsatte engrospris for adgang til det støttede net afspejler de underliggende omkostninger for MES Fibernets omkostninger forbundet med at udbyde de regulerede netadgangsprodukter, samt en rimelig forrentning af den investerede kapital.

Opsættende virkning

Skywire har bemærket, at det vil være konkurrenceforvridende og dermed i strid med EU-lovgivningen på området, såfremt MES Fibernet giver engrosadgang til det støttede net, før nærværende afgørelse er truffet. Som Energistyrelsens tidligere ved mail af 17. marts 2017 har anført, er det Energistyrelsens forståelse og fortolkning af reglerne for engrosadgang til støttede net, at engrosadgang som udgangspunkt bør gives hurtigst muligt, inden nettet tages i brug. Efter Energistyrelsens opfattelse er det tilstrækkeligt, at der foreligger et tilbud om adgang til det støttede net. Det er endvidere styrelsens forståelse, at manglende accept af et tilbud om adgang eller indgivelse af en klage til styrelsen ikke har opsættende virkning i forhold til MES Fibernets påbegyndelse af etablering af nettet med støtte fra bredbåndspuljen og andre engroskunders mulighed for at kontakte og tilbyde løsninger til detailkunder.

Klagevejledning

Energistyrelsens afgørelse kan indbringes for Energi-, Forsynings- og Klimaministeren, jf. § 23 a i bekendtgørelse nr. 1430 af 1. december 2016 om forsøgsordning for tilskud til etablering af højhastighedsbredbånd som ændret ved bekendtgørelse nr. 295 af 26. marts 2017.

En evt. klage skal fremsendes til Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet, Stormgade 2-6, 1470 København K, e-mail: efkm@efkm.dk.

Med venlig hilsen

[afsender]

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

København den 3. februar 2014

Strand Consults høringssvar over informationsmateriale om bedre bredbånd på Bornholm

Når vi læser materialet fra Erhvervsstyrelsen, er vi glade for, at man fra politisk side forsøger at sikre at det udbud, der skal gennemføres i relation til Bornholm, bliver gennemført på en fair måde, hvor alle bydere deltager i udbuddet på lige vilkår. Vi mener også, det er vigtigt, at man sikrer sig, at de bredbåndprojekter, der er gennemført, og som der bliver gennemført på Bornholm, bliver gennemført i henhold til EUs retningslinjer for statsstøtte til bredbånd. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:DA:PDF>.

Vi er ikke i tvivl om, at man har lagt et stort stykke arbejde i at lave kortlægningen og høringen, og at dette er gjort, fordi man ønsker at sikre, at de 60 millioner, der er øremærket til bedre bredbånd på Bornholm, bliver uddelt på en fair måde.

Målsætningen med udbuddet på Bornholm.

Vi finder at udbuddet på Bornholm skal sikre, at der etableres en reel og lige konkurrence, og reelle muligheder for, at forbrugere og virksomheder får et frit valg. Vi finder, at udbuddet af bredbåndstjenester på Bornholm også efter den påtænkte infrastrukturinvestering skal være markedsdrevet og ikke monopoldrevet. Vi finder, at offentlige midler alene kan tildeles til sikring af, at der etableres åbne netværk, og ikke netværk hvor ejeren giver eksklusive rettigheder til de udbydere, man har særlige forbindelser til.

Det kan kun sikres, hvis der gives adgang på engrosniveau til det allerede etablerede kommunikationsnet på ikke diskriminerende og transparente vilkår (evt. til en reguleret pris) til alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet, og hvis der gives adgang på ikke-diskriminerende og transparente vilkår til samgravning og fællesudnyttelse af både fiber og tomrør til etablering af konkurrerende kommunikationsnet. Der er brug for en "level playing field" og konkurrence på Bornholm. Vi tvivler på, at informationsmaterialet sikrer dette, og henviser i den forbindelse til nedenstående betragtninger.

Strand Consults betragtninger.

I gennem de sidste 3 år har Strand Consult brugt en del tid på at analysere, hvordan landets kommuner håndterer markedet for mobilmaster, og hvordan de ser på den lokale udrulning af bredbånd. Det arbejde har resulteret i tre store undersøgelser, og disse undersøgelser har dokumenteret, at der er meget stor forskel på, hvordan landets kommuner håndterer teleområdet - så store forskelle, at vi har kunnet konstatere, at en række af landets kommuner gennem lange perioder har modarbejdet de teleselskaber, som ønsker at bygge god digital infrastruktur til borgerne i de pågældende kommuner.

Vi har også brugt en del tid på at se på Bornholm, og ikke mindst hvordan det kommunale Østkraft har haft et seriøst ønske om få lov til at lege teleselskab i konkurrence med TDC, Telenor, Telia, 3 og en række andre spillere. Det har vi beskrevet i rapporten: **Case Bornholm - Vilkår for leje af kommunale arealer, der bruges til vital samfundsmæssig infrastruktur**, vi har vedlagt.

Med udgangspunkt i det materiale, som Styrelsen har lagt op på hjemmesiden, det materiale vi har fået aktindsigt i og i den mailkorrespondance, vi har kopieret styrelsen på gennem den sidste måned, så mener vi, at man ikke kan gennemføre et udbud, før en række ting er afklaret. Vi taler om ting som vi gennem flere år har forsøgt at få indsigt i, men som Bornholms Regionskommune og det kommunale Østkraft ikke ønsker at sikre, at vi får indsigt i. Her er sagen som, vi ser den:

1. Hvis man ser på casen Bornholm, vi har beskrevet i vedlagte rapport, er det tydeligt, at Bornholms Regionskommune og det kommunalt ejede elselskab Østkraft har gennemført en række tiltag på teleområdet, som, vi mener, er ulovlige, samtidig med at kommunen har arbejdet for at sikre BRK og Østkraft en undtagelse i henhold til de regler, der er på området, for hvilke kommercielle aktiviteter en kommune og et kommunalt elselskab må drive. **Vi mener, at der er behov for at der bliver lavet en tilbundsgående undersøgelse, der kortlægger det, der er sket på Bornholm, og at man ser på, om Østkraft har handlet i mod de retningslinjer, som bl.a. Indenrigsministeriet har præciseret over for BRK og Østkraft.**
2. Når man ser på de tre kommunale aktører Bornholms Regionskommune, Østkraft, og Bornholms Forsyning samt på de to private aktører Bornholms Fibernet og SE, så kommer især Østkraft med modstridende informationer, om hvilken rolle de forskellige aktører har på bredbåndsmarkedet. **Vi mener, at der er behov for, at der bliver lavet en tilbundsgående undersøgelse, der kortlægger, hvem der har hvilke roller på Bornholm, og om det er rigtigt, som bestyrelsesformanden for Østkraft har sagt, at han ser det som sin opgave at skabe et alternatv til TDC på Bornholm.**
3. Når vi ser på de dokumenter, vi har fået aktindsigt i, så ser det ud som om den private virksomhed Bornholms Fibernet Aps fungerer som stråmand for Østkraft. Rent praktisk så ser det ud som om, Bornholms Fibernet Aps anlægger billig fiber i forbindelse med at Bornholms Forsyning laver fjernvarme, og efterfølgende sælger de fiberen til kostpris til Østkraft. **Vi mener, at der er behov for, at man undersøger, om Bornholms Fibernet Aps har fungeret som "stråmand" for Østkraft med det formål at etablere infrastruktur, som Østkraft ikke har lov til at etablere i henhold til loven.**
4. I forbindelse med en af de aktindsigter, vi har fået, kan vi se, at Bornholms Fibernet Aps på vegne af Østkraft har etableret fiber og tomrør uden at lave byggeansøgninger og uden at registrere infrastrukturen i LER, som loven foreskriver. **Vi mener, at der er behov for, at man får undersøgt, hvor meget og hvilken infrastruktur i form af fiber og tomrør Østkraft rent faktisk har, og om al infrastrukturen er lagt ind i LER.**
5. I det materiale, vi har fået aktindsigt i fra Styrelsen, virker det som om, at Østkraft ikke rigtig har styr på, hvilken infrastruktur de har etableret i perioden fra 2005 og frem. Vi kan se, at den information, Styrelsen har fået, er mangelfuld, idet kortene er fra primo 2013, og vi ved, at der i løbet af 2013 er anlagt en del infrastruktur på Bornholm. **Vi mener, at der er behov for, at man får kortlagt, hvor Østkraft rent faktisk har fiber og tomrør. Det billede, som Styrelsen har af infrastrukturen på Bornholm, er ikke retvisende.**

6. Østkraft er i gang med at gennemføre fælleseuropæiske EcoGrid EU med 2.000 el-forbrugere som deltagere. I praksis så betød det, at Østkraft har fået lov til at etablere fiber til 2.000 husstande. Når vi ser på den omfattende fiber- og tomrørsinfrastruktur, som Østkraft har i dag, så er det tydeligt, at man har anlagt og opkøbt mere infrastruktur, end man har haft lovhjemmel til. **Vi mener, at der er behov for at få undersøgt, hvorfor Østkraft har anlagt ekstra fiber og tomrør, samt hvorfor de har købt fiberinfrastruktur til en lav kostpris af Bornholms Fibernet Aps.**
7. Der er et meget tæt samarbejde mellem det kommunale elselskab Østkraft og BRK. Regionskommunen ejer ikke blot Østkraft men udpeger også bestyrelsen i selskabet. Vi har i flere omgange forsøgt at få aktindsigt i dokumenter, der vedrører Østkraft, og som man må formode, at en hovedaktionær vil være i besiddelse af - dokumenter som man må formode at Borgmesteren, som er næstformand i bestyrelsen, bør være i besiddelse af. Fra BRK har man oplyst, at disse dokumenter ikke findes i kommunen, men at de ligger ude hos Østkraft. **Vi mener, at der er behov for at få kortlagt, i hvilket omfang BRK har været involveret i de beslutninger, der er taget i relation til at bygge den meget omfattende fiber- og tomrørsinfrastruktur, Østkraft har i dag.**
8. I det materiale, vi har fået aktindsigt i fra Styrelsen, ser det ud som om, BRK her en ret omfattende infrastruktur på Bornholm. Vi har svært ved at se, hvordan og på hvilke vilkår denne infrastruktur hænger sammen med den infrastruktur, Østkraft har. Vi har hørt, at der er en sammenhæng mellem kommunens og Østkrafts infrastruktur. **Vi mener, at der er behov for at få kortlagt, hvordan den infrastruktur hænger sammen og på hvilke vilkår, man køber og sælger kapacitet til hinanden. Vi frygter, at den byder, der har adgang til Østkrafts infrastruktur gennem den kommunale infrastruktur, kan opnå en konkurrencemæssig fordel, som er skabt gennem etableringen af en skatteyderfinansieret infrastruktur.**
9. Når vi ser på den infrastruktur, som Østkraft har, og som de har givet Bornholms Fibernet ApS / SE en eksklusivret http://www.se.dk/privat/om-se/presse/pressemeddelelser/2011_12_08_lynhurtigt-fibernet-til-hele-bornholm til at bruge, så mener vi, at man har begået nogle ulovligheder idet EUs regler om statsstøtte til fiber <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:025:0001:0026:DA:PDF>. Tilskriver, at alle skal have adgang på engrosniveau til det etablerede kommunikationsnet. Adgangen skal tilbydes til alle udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet på ikke diskriminerende og transparente vilkår til en reguleret pris. **Vi mener, at der er behov for, at man ser på, hvordan og på hvilke vilkår, Bornholms Fibernet Aps / SE har opnået en eksklusivret til at bruge Østkrafts fibernet og tomrør, og om en sådan eksklusivret er lovlig.**
10. Vi har forstået på Styrelsen, at man er i tvivl, om tomrør skal regnes som infrastruktur. De eksperter, vi taler med, siger, at de skal regnes med som infrastruktur. Argumentationen er, at langt den største omkostning for at etablere ny fiber er afholdt, når hullet er gravet, tomrørene er lagt ned, og regningerne for det arbejde er betalt. I sagen Østkraft er det sådan, at det er elkunderne, der har afholdt 100% af disse omkostninger. Hvis man ser på de selvejende el- og fiberselskaber, så har energitilsynet lavet nogle meget klare retningslinjer for, hvordan man deler omkostningerne ved etablering af fiber og tomrør eller blot tomrør – de regler kan findes her

<http://energitilsynet.dk/el/afgoerelser/tilsynsafgoerelser/2010/fordeling-af-graveomkostninger-ved-samgravning/>

Vi mener, at det er vigtigt, at Styrelsen tager Østkrafts tomrør med i kortlægningen og sidestiller den med fiberinfrastruktur. De omkostninger, der er forbundet med at lægge fiber i tomrørene, er så marginale, at den aktør, der har eksklusiv adgang til disse, vil have en konkurrencemæssig fordel, der er af ikke uvæsentlig betydning, og som er opnået på en måde, der vil være ulovlig i et selvejende elselskab.

11. Der er behov for, at man inden udbuddet tager højde for de regler, EU har implementeret, dem de er ved at implementere, og dem, man er ved at vedtage. I praksis så vil vi mene, at Østkrafts netværk skal åbnes inden udbuddet bliver gennemført, og vi mener, at alle, der vil byde på opgaven, skal have fuld adgang til Østkrafts fibernet og tomrør på ikke diskriminerende og transparente vilkår til en reguleret pris, som de kender, inden de byder. **Vi mener ikke, at Østkrafts fibernet og tomrør i udbuddet kun skal kunne bruges af en aktør, som har fået en eksklusiv adgang til nettet på en måde, man ikke ønsker at skabe transparens om.**

Hvis man skal undersøge, hvad der er sket i BRK, Østkraft og i Bornholms Forsyning, skal man ud over Statsforvaltningen i dag have fat i Energitilsynet (de har to afdelinger, der skal se på sagen Varme og el), Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Klagenævnet for Udbud samt Statsstøttesekretariatet. Udover dem vil det vil nok også involvere Indenrigsministeriet, Erhvervsministeriet samt Klima-, Energi- og Bygningsministeriet. **Vi mener, at der er behov for, at man benytter udbuddet til at få skabt transparens på Bornholm. På trods af, vi har brugt meget tid på denne sag, så kan vi se, at de offentlige institutioner, der burde gå ind i sagen, henviser til andre myndigheder, og senest er vi blevet anbefalet at lave et civilt søgsmål, hvilket er en grotesk anbefaling at give til nogle, der blot ønsker at skabe transparens i det, som et ejet energiselskab foretager sig.**

Konklusion

Vi mener, at det er vigtigt, at Styrelsen får afklaret ovenstående spørgsmål, inden man gennemfører et udbud på Bornholm. Vi har gennem flere år forsøgt at skabe transparens på Bornholm, men hverken BRK eller Østkraft har været villige til at bidrage til at skabe den transparens, der er behov for, hvis man skal undersøge, om man på Bornholm bruger skatteydernes og elkunders penge på at skævvride konkurrencen på et liberaliseret telemarked.

Hvis man ikke får afklaret ovenstående punkter, så vil den aktør, der i dag har eksklusiv adgang til Østkrafts fiber og tomrør, have en konkurrencemæssig fordel, som ingen andre udbydere vil kunne modsvare. Vi taler ikke om en konkurrencemæssig fordel, man har opnået, fordi man har været dygtig til at drive sin forretning men en konkurrencemæssig fordel, som man har opnået, fordi man har fået en eksklusiv ret til at benytte et fibernet og nogle tomrør, som et kommunalt elselskab har anlagt for skatteborgernes og elkunders penge

Retten til at benytte dette net har man ikke opnået gennem et udbud, som skulle sikre den bedste udnyttelse af den kommunale investering, men fordi man formodentlig har haft nogle personlige relationer, som vi ikke kender, og ikke må få indsigt i.

Hvis Styrelsen følger vore anbefalinger, så vil man ikke blot få skabt klarhed på en række områder, hvor Østkraft og BRK ikke vil skabe klarhed, men man vil også sikre en bedre og sundere konkurrence på Bornholm, hvor flere aktører kan benytte det fibernet og de tomrør, som skatteborgerne og elkunderne har betalt - det vil give mere, bedre og billigere internet til Bornholmerne.

Ved at følge vore anbefalinger, sikrer man sig, at de 60 millioner kroner sammen med den investering som skatteborgerne og elkunderne på Bornholm har lavet, vil sikre bredbånd til flest mulige, og det vil betyde, at selskaberne i stigende grad vil konkurrere på hvilke services, de kan levere til kunderne på Bornholm, frem for at de skal konkurrere, om hvem der har de tætteste relationer til ledelsen i Østkraft.

Såfremt I har nogle spørgsmål, er I meget velkomne til at kontakte os.

Hilsen

John Strand
Mobil 20850444

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

København den 2. juni 2014

Strand Consults høringssvar vedr. justering af evalueringsmodellen og indsatsområde i forbindelse med de afsatte 60 mio. kr. til bedre bredbånd på Bornholm

Vi er glade for, at vi kan få mulighed for at komme med vore synspunkter på den høring, som Erhvervsstyrelsen gennemfører i relation til Bornholm i disse dage.

Når vi ser på den model, som udbuddet er bygget over, og ser på den evalueringsmodel, som man har valgt, så vil deltagerne ikke deltage på lige vilkår, da nogle bydere vil have adgang til information om lokal infrastruktur, som andre bydere ikke har.

Hvis man skal bruge skatteydernes penge på at give tilskud til teleinfrastruktur, så er det vigtigt, at udbuddet og tildelingen sker på et oplyst grundlag og på en måde, der gør, at en byder ikke kan opnå en konkurrencemæssig fordel på basis af den investering i fiber og tomrør, som det kommunale Østkraft har foretaget gennem en årrække.

Strand Consult mener, at alle bydere skal have fuld indsigt i den fiber- og den tomrørsinfrastruktur, som det kommunale Østkraft har etableret, for de midler Østkraft har oparbejdet gennem driften og gennem det tilskud på 90 millioner kroner, som EU har ydet til Ecogrid-projektet.

Problemet med den udbuds- og pointmodel, som Styrelsen arbejder med, er, at den ikke tager højde for, hvordan man nemt kan fremme udrulningen og reducere de omkostninger, der er forbundet med at etablere infrastruktur. I praksis er modellen ikke tidssvarende set i lyset af det infrastrukturdirektiv, som Danmark er ved at implementere med det formål at reducere omkostningerne til udrulning af teleinfrastruktur i EU¹

Reglerne er klare – problemet er, at BRK og Østkraft ikke vil acceptere dem.

Når vi læser materialet fra Erhvervsstyrelsen, og når jeg ser på de rapporter og det materiale, som vi gennem flere år har produceret og indsamlet, så er vi af den meget klare overbevisning, at Bornholms Regionskommune og ikke mindst Østkraft har overtrådt de regler, der er forbundet med kommunale selskabers mulighed for at agere teleudbydere, og som de har forsøgt at få dispensation fra i flere omgange. *Vi har vedlagt svarene på de aktindsigtsanmodninger, jeg har rettet til Erhvervs- og Vækstministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet*

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-150_en.htm

Der har været et mangelfuldt tilsyn med Østkraft, som allerede har haft konkurrencemæssige konsekvenser på Bornholm. Grunden til det manglende tilsyn med Østkraft er en mangelfuld lovgivning, hvor det ikke er muligt for Energitilsynet at føre tilsyn med hele Østkraftkoncernen men kun med Østkraft Net A/S. I praksis betyder det, at det ikke har været muligt for myndighederne at undersøge, om BRK og Østkraft overholder de regler, som Erhvervs- og Vækstministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet har gjort BRK og Østkraft opmærksom på. *Vi har vedlagt brev fra Energitilsynet, der bekræfter dette.*

Misvisende kortlægning.

Vi mener også, at den kortlægning af infrastrukturen på Bornholm, som Erhvervsstyrelsen har lavet, er misvisende, og vi mener, at vi kan dokumentere, at Østkraft ikke blot har overtrådt gældende regler, men de har også vildledt Erhvervsstyrelsen i kortlægningsprocessen.

Det er sådan, at Østkraft har fået lov at lægge fiber ud til de 2.000 Ecogrid-kunder, hvilket også fremgår af de dokumenter, jeg har vedlagt, og af §20-spørgsmålet journalnummer 2012-2497 17. april 2012². I praksis viser alle dokumenter, at Østkraft i forbindelse med Ecogrid-projektet kun måtte lægge fiber ud til 2.000 husstande på Bornholm.

I Bornholms Tidende³ kan man ikke blot læse, at Østkraft lægger masser af fiber og tomrør ned på Bornholm, men man kan også læse, at de har 3.000 kunder på et net, hvor der kun må være 2.000 brugere – og det på et tidspunkt, hvor Ecogrid stadig søger efter deltagere⁴.

Byderne har brug for at kende omkostningerne og vilkårene for at bruge det kommunale Østkrafts infrastruktur.

Den fiberinfrastruktur, som Østkraft har etableret for elkundernes og EU's penge, benytter Syd-energi (SE) i dag, idet de ifølge dem selv har indgået en eksklusivaftale med Østkraft om brugen af denne infrastruktur.

Vi mener, at den infrastruktur er betalt af skatteyderpenge, hvorfor den i henhold til EU's regler bør være åben for alle teleselskaber, der ønsker at benytte den.

Når man laver udbuddet bør omfanget af og omkostningerne ved at benytte Østkrafts fiberinfrastruktur være en del af udbuddet. Vi mener, at man i udbuddet bør sikre alle teleudbydere fri og ensartede adgang til Østkrafts infrastruktur, inden de byder, for at sikre at skatteborgerne med deres tilskud får bredbånd til flest mulige borgere på Bornholm.

Vi mener, at man kan spare tid og gøre det mere attraktivt at byde på Bornholm, hvis byderne på forhånd kender omfanget af og vilkårene for brugen af den infrastruktur, som Østkraft har etableret gennem en årrække.

² <http://www.ft.dk/samling/20111/spoergsmaal/s2964/svar/877774/1109715.pdf>

³ <http://www.bornholmstidende.dk/?Id=52246>

⁴ <http://ecogridbornholm.dk/deltag-i-ecogrid/>

Manglende inddragelse af tomrør i kortlægningen.

På Bornholm har Østkraft etableret en meget omfangsrig infrastruktur i form af tomrør. Erhvervsstyrelsen har valgt ikke at inddrage denne infrastruktur i kortlægningen, og det på trods af den byder, der får adgang til denne infrastruktur, der er betalt af det kommunale Østkraft og EU midler, kan opnå en konkurrencemæssig fordel, der er markant.

Vi mener, at Erhvervsstyrelsen skal kortlægge denne infrastruktur, og at vilkårene for at benytte den skal indgå i udbudsmaterialet, således at alle byderne kan se, hvor de kan minimere deres graveomkostninger til fast infrastruktur.

Specielt på Bornholm er der nogle lokale forhold, der gør, at det kan være meget dyrt at etablere fastnet infrastruktur. I forbindelse med etablering af fjernvarmeprojektet i Gudhjem-Melsted blev der hensat 10 millioner kroner til klippesprængning i projektforslaget.

I Erhvervsstyrelsens brev står følgende:

Under høringen har der bl.a. været ønske om at prioritere områder med særlig dårlig dækning. Derfor justeres evalueringsmodellen, så der gives dobbelt point for dækning af en prioriteret adresse i forhold til andre adresser i indsatsområdet. De prioriterede adresser vil være de husstande og virksomheder, som har adgang til mindre end 2 Mbit/s download. Der vil være ca. 330 husstande og virksomheder, der vil blive prioriteret i den sammenhæng. Adresserne kan ses på en separat liste over prioriterede adresser i høringsmaterialet.

Den byder, der har kendskab til og mulighed for at benytte tomrør, som findes i nogle af de områder, hvor der gives enkelt eller dobbelt point, vil opnå en konkurrencemæssig fordel, som andre bydere ikke har.

Vi er af den overbevisning, at ved at inddrage de mange tomrør, som Østkraft har etableret og sikre, at alle bydere kender omfanget af dem og vilkårene for at bruge dem, så kan man sikre, at skatteborgerne med deres tilskud får bredbånd til flest mulige borgere på Bornholm.

Konklusion.

Vi mener, at den kortlægning, som Erhvervsstyrelsen har lavet, er misvisende. Vi vil påstå, og vi mener, at vi kan dokumentere, at BRK og Østkraft gennem mange år har set stort på de anvisninger, som de har fået fra Erhvervs- og Vækstministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Vi mener også, at det fibernet, som det kommunale Østkraft har etableret, skal være et åbent netværk i henhold til de meget klare regler, vi mener at der er på dette område i EU. I dag er der én udbyder, der nyder godt af denne store investering, og Erhvervsstyrelsen bør være garant for at alle, der vil byde på Bornholm, kender omfanget af den infrastruktur, Østkraft har og vilkårene for at benytte den, og de bør sikre, at brugen af den infrastruktur sker på ikke diskriminerende vilkår.

Når det kommer til de tomrør, som Østkraft har etableret, så bør de kortlægges og omfanget af dem samt vilkårene for at benytte dem bør indgå i udbudsmaterialet, således, at skatteborgernes penge bliver brugt optimalt. Det vil også være i tråd med de nye regler, som EU er ved at implementere⁵.

Set fra vor stol, så er det tydeligt, at hverken BRK eller Østkraft har særlig meget respekt for de regler, som Erhvervs- og Vækstministeriet, Klima-, Energi- og Bygningsministeriet og Økonomi- og Indenrigsministeriet har præciseret over for de to parter.

Det er meget tydeligt, at både BRK og Østkraft har spekuleret i, at myndighederne ikke har mandat til at føre tilstrækkeligt tilsyn med Østkraftkoncernen og de meget omfangsrige investeringer, som det kommunale Østkraft har foretaget gennem en del år.

Hvis man gennemfører et udbud med den pointmodel, man har valgt, uden at inddrage Østkrafts fiber og tomrør og uden at fortælle alle bydere, hvad vilkårene for at benytte den infrastruktur er, så blæstempler man Østkrafts projekt samtidig med, at man skævvrider konkurrencen på det bornholmske telemarked.

Med de EU regler, der er forbundet med tilskuddet til Ecogrid-projektet, og de regler, der er i konkurrencelovens §11A, så mener vi, at myndighederne nemt kan løbe ind i en sag efter en tildeling af midlerne.

Hvis man har et seriøst ønske om at fremme en hurtig udrulning af bredbånd på Bornholm, er det ikke nok at lave en pointmodel, hvor man justerer modellen i forhold til hastigheder og adresser, og hvornår folk får adgang til bredbånd. Der er behov for at få skabt transparens om den infrastruktur, der kan genbruges og vilkårene for at bruge den, hvis man er byder.

I sidste ende drejer det sig om, at der skal bygges ny infrastruktur på Bornholm. Ved ikke at inddrage det kommunale Østkrafts fiber og ikke mindst tomrør i udbudsmaterialet er der en stor risiko for, at dem, der byder, ikke deltager på lige vilkår, og der er en stor risiko for, at man bruger skatteyderpenge på at etablere infrastruktur, hvor der allerede findes infrastruktur, som kunne være brugt til at reducere graveomkostningerne.

Vi formoder ikke, at der kan være politisk modvilje, når det kommer til vort forslag, da det er i alles interesse, at den infrastruktur, som EU og de bornholmske elkunder har været med til at betale, bliver udnyttet optimalt af den byder, der vil sikre flest bornholmere adgang til bredbånd for de 60 millioner kroner.

Såfremt I har nogle spørgsmål, er I meget velkomne til at kontakte os.

Hilsen

John Strand
js@strandconsult.dk

⁵ <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/handbook-decision-makers-broadband-state-aid-rules-explained>

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

København den 10. marts 2017

Høringssvar fra Strand Consult vedr. bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2017 samt ændring af bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2016

I forbindelse med at Energistyrelsen afholder høring om en ny bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2017 samt ændring af bekendtgørelse om bredbåndspuljen for 2016 fremsender Strand Consult hermed vort høringssvar, som tager udgangspunkt i den research, vi har lavet de sidste mange år.

Baggrunden for høringen er, at man hos Energistyrelsen kan ansøge om tilskud til delvis dækning af investeringsomkostninger ved bredbåndsrelaterede anlægsarbejder til projekter om udbredelse i sammenhængende områder af næstgenerationsnet (NGA-net) til hurtigt bredbånd, herunder investeringsomkostninger til etablering af passiv fysisk infrastruktur i den forbindelse.

De net, der kan gives tilskud til, er NGA-net, der ved etableringen skal kunne levere stabile, oplevede hastigheder på mindst 30 Mbit/s download og 5 Mbit/s upload, og nettet skal senest i 2020 kunne levere stabile, oplevede hastigheder på mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload.

Ansøgning om tilskud kan indsendes af en kommune eller en sammenslutning af borgere og virksomheder på vegne af det partnerskab, der medvirker i projektet. Forud for den proces er der gået en proces, hvor Energistyrelsen har kortlagt og offentliggjort en oversigt over, hvilke bolig-, virksomheds- eller sommerhusadresser, der kan indgå i projekter.

Efter etableringen skal andre aktører i henhold till nogle meget [klare EU-regler](#) have mulighed for at få adgang til disse net på lige og ikke-diskriminerende vilkår i henhold til de regler, der gælder for netværk, der bliver etableret med statsstøtte.

Det mener Strand Consult, der er behov for.

Når man vælger at give statsstøtte til etablering af infrastruktur på et marked med stor konkurrence, er det vigtigt, at man bruger subsidierne med varsomhed. Det er nemt nok at dele penge ud - omvendt så må man også se på, om den støtte, man giver, har den effekt, man tror, den vil have, og man må sikre sig, at støtten ikke har en negativ effekt på et marked med stor konkurrence.

Når vi ser på subsidier til bredbånd rundt om i verden, så er der meget, der tyder på, at man ofte overser de negative effekter, den slags støtte kan få. Vi mener, det er vigtigt, at man:

- Laver evidensbaseret politik, hvor man yder tilskuddene med udgangspunkt i analyser, hvor man ser på hvilken effekt, man ønsker at opnå og hvilken effekt, subsidierne har. I praksis skal subsidierne ikke gives på basis af myter, om hvad danskerne kan få, hvad de efterspørger, og hvad de rent faktisk køber. Det er vigtigt, at man undersøger, om støtten, der er givet, har haft en effekt, og at man undersøger hvilken effekt, den har haft.
- Det er også vigtigt, at man undersøger, om man kan opnå de samme eller bedre resultater uden statslig støtte. Hvis man fra politisk side har et mål om at sikre bedre bredbånd i bestemte geografiske områder, bør man undersøge, om man kan sikre det på andre måder, uden at bruge skatteydernes penge på subsidier.
- Man skal også sikre sig, at man undgår misbrug af offentlige midler. Når man yder offentlig støtte er der ofte en stor risiko, for at folk, der ikke er berettigede til støtte, forsøger at få den, og at de opgiver fejlagtig information til myndighederne for at blive støtte berettiget.
- Der er også behov for, at man i tilfælde af misbrug af støttemidler har en hurtig og effektiv mulighed for at stoppe misbruget, samtidig med at man kan forhindre fremtidigt misbrug. Hvis det tager år og involverer flere myndigheder at stoppe misbrug, vil den, der misbruger støtten, kunne opnå konkurrencemæssige fordele på trods af, hans støtte bliver erkendt ulovlig.
- Det er også vigtigt, at man sikrer sig, at støtten ikke skader konkurrencen på et velfungerende marked med mange aktører, der hvert år investerer et milliardbeløb i vital samfundsmæssig infrastruktur. Internationale erfaringer viser, at offentlig indblanding kan skævvride konkurrencen, og det kan få stor betydning for private aktører, der ønsker lige, fri og fair konkurrence.

Hvis vi skal sige det meget enkelt, er det vigtigt, at man ikke bruger skatteydernes penge på at skævvride konkurrencen på et liberaliseret marked, Det er også vigtigt, at man i tilfælde af misbrug hurtigt og effektivt kan stoppe dem, der misbruger støttemidler. Det er vigtigt, at man har et effektivt værn mod misbrug og værktøjer, der gør, at man hurtigt og effektivt kan gribe ind over for virksomheder og organisationer, der misbruger subsidieordningen.

Erfaringerne viser, at støtten i Danmark bliver ydet på basis af en række myter.

I gennem flere år har Strand Consult set på den støtte, der er ydet på teleområdet, og det er meget tydeligt at på trods af, vi har afsløret massiv svindel med offentlige midler har det ikke fået konsekvenser for dem, der misbruger systemet. Problemet er, at støtten ikke tager udgangspunkt i et behov men i en politisk agenda og en række myter, om at der er dårlig bredbånd og mobildækning uden for de store byer. Strand Consult vil i dette høringsvar starte med at remse nogle af de mange afsløringer, vi er kommet med, op:

- På Bornholm afslørede vi, hvordan kommunen og det kommunale Østkraft ulovligt havde brugt et trecifret millionbeløb på at bygge en ret omfattende infrastruktur, som de lejede ud på meget favorable vilkår til en partner. På trods af at det snart er 5 år siden, vi afslørede den svindel, er myndighederne ([Statsforvaltningen](#)) ikke færdig med at behandle sagen.

På trods af at erfaringerne i følge den daværende minister [Henrik Sass Larsen viste, at subsidier på 60 millioner kroner til Bornholm havde en negativ effekt](#) på de private investeringer, har man ikke lært af den sag. (Se bilag A)

- I forbindelse med at man lavede en lånepulje (Vækstpakken) på 100 millioner kroner, afslørede Strand Consult at på trods af, at mange af de kommuner, der havde indsendt ansøgninger til Social- og Indenrigsministeriet, havde indsendt usande informationer om hvilken infrastruktur, der var i de pågældende kommuner, valgte en række myndigheder ikke at gribe ind, da Strand Consult afslørede svindlen. Jeg har vedlagt det skriv, vi sendte til Statsrevisorerne, som også valgte at forholde sig passivt, efter de fik vor anmeldelse – i praksis har det været omkostningsfrit for de kommuner, der vildledte myndighederne og fik bevilliget meget store lån. (Se bilag B)
 - I Ringkøbing-Skjern kommune har Strand Consult afsløret massiv svindel fra kommunens side. Efter vi har brugt mange timer på den sag, blev sagen til en statsstøttesag hos EU, og på trods af, det lykkedes os at stoppe ulovlighederne, har det ikke fået konsekvenser for dem, der begik ulovlighederne. I første omgang lånte kommunen en del penge af Indenrigsministeriet, som de efterfølgende tildelte det lokale energiselskab på et ulovligt grundlag. Efter at EU gik ind i sagen, og efter at kommunen havde kæmpet en hård kamp, valgte kommunen at lægge sig fladt ned og lade være med at udbetale støtten. Det fik EU til at vælge ikke at gå efter kommunen og det på trods, af man nemt kan dokumentere, at kommunens handlinger har haft en negativ effekt på markedet.
 - Erfaringerne fra Region Sjælland, hvor det lokale SEAS-NVE for år tilbage sagde, at de ville investere massivt i fiber, viser, at den udmelding efter vor opfattelse har fået TDC til at holde igen med investeringerne i regionen. Resultatet er, at Region Sjælland ikke har den infrastruktur, de godt kunne tænke sig, og som man var blevet stillet i udsigt. Styrelsens kortlægning har fået Region Sjælland til at lave en omfattende rapport, hvor de kræver politisk hjælp til at løse de problemer, der er opstået, når SEAS-NVE ikke leverer det, de har lovet, og når TDC holder igen med investeringerne, fordi de tror, at SEAS-NVE vil foretage store infrastrukturinvesteringer. Det groteske i den sag er, at regionens kommuner udpeger 17 medlemmer til SEAS-NVE's repræsentantskab, og at regionsformand Jens Stenbæk er næstformand i SEAS-NVE's bestyrelse. I praksis har en del af regionens politikere været med til at træffe den beslutning om at begrænse investeringerne i infrastruktur, som SEAS-NVE har taget.
 - [Erfaringerne fra Randers](#), Nordfyns kommune og en række andre kommuner viser, at kommunerne har en meget aktiv rolle i at få lokale bredbåndsbambassadører (i strid med dørsalgsløven) til at hjælpe med at flytte bredbåndskunder fra eksisterende aktører og over til det bredbåndsselskab, som kommunen arbejder sammen med. I Randers kommune er man bevidst om, at man bevæger sig på grænsen, når man bruger skatteydernes penge på at hjælpe Verdo med at få flere kunder på deres net. Her kan vi tilføje, at Verdo har borgmesteren i Randers kommune som bestyrelsesformand. Det er meget besværligt at få stoppet den slags tiltag, og hvis man lykkedes med det, så vil det tage så lang tid, at en uoprettelig skade er sket på markedet.
-
- Strand Consult har lavet en ret omfattende aktindsigtsanmodning i Erhverv Styrelsen, Energistyrelsen samt hos en række andre myndigheder der viser, at myndighederne ikke har undersøgt, om disse tilskud har en positiv eller en negativ effekt på markedet.

I praksis har regeringen og partierne i teleforligskredsen valgt at bruge et stort trecifret millionbeløb på subsidier til bredbånd uden at undersøge, om disse tilskud har en positiv eller en negativ effekt på industriens evne og vilje til at investere i infrastruktur. Vi fra Strand Consult mener, at vi kan dokumentere, at subsidierne har den negative effekt, som Henrik Sass Larsen omtalte i forbindelse med sagen på Bornholm. Vi mener også, vi kan dokumentere, at subsidiepolitikken har haft en meget stor negativ effekt i en kommune som Ringkøbing Skjern.

- Vi mener, at subsidierne dræber mulighederne for alternative teleselskaber som Teracom, Airnet og Skywire kan etablere forretning i områder, hvor de større aktører vælger at underinvestere. Erfaringerne fra udlandet viser, at trådløse teknologier kan være et serøst alternativ til fasteteknologier, og at den slags aktører nemt og hurtigt kan skabe en sund forretning i underforsynede områder. Desværre er det sådan, at vi kan se at ovenstående aktører har svært ved at konkurrere mod offentlige midler og kommuner som Ringkøbing Skjern og Læsø, der fører deres egen telepolitik, og som samtidig yder massiv økonomisk støtte til selskaber, der konkurrerer med dem, der bruger trådløse løsninger til at levere højhastighedsbredbånd.
- På trods af at reglerne siger, at andre aktører skal have adgang til den infrastruktur, der bliver subsidieret, er det ofte svært at få oplyst vilkår for brug af de net, der skal gives adgang til. I praksis er der ikke klare regler for, hvordan man håndterer tvister om adgang til netværk, der er subsidieret og mange af dem, der får subsidierne, har ikke de samme erfaringer med wholesale som eksempelvis en aktør som TDC eller en af de fire mobiloperatører har. Der er brug for at blive lavet meget klare retningslinjer for dette område.
- Strand Consult har lavet en vurdering af investeringerne i Danmark, og vi vil påstå, at investeringerne er faldet mere, end det offentlige har bidraget med til investeringerne. Det er naturligvis vor påstand - omvendt når myndighederne ikke har undersøgt, om den støtte, man giver, har en positiv eller en negativ effekt på markedet, er det ikke særlig intelligent at bruge flere af skatteydernes penge på subsidier, der med stor sandsynlighed skaber større udfordringer, end de løser problemer.
- Et kort fra TDC, som de offentliggjorde i forbindelse med deres kapitalmarkedsdag (vedlagt), viser, at efter man har indført subsidiemodellen, er Danmark blevet delt ind i tre typer områder – De områder, hvor TDC investerer i NGN, de områder hvor elselskaberne investerer i NGN, og områder hvor det offentlige siger, at der er brug for subsidier. I praksis mener vi, at subsidierne har en negativ effekt, når det kommer til, hvor kommercielle selskaberne vil investere private midler i fremtiden. (Se bilag C)

Hvis man ser på nogle få af de mange afsløringer, Strand Consult har lavet gennem årene, så er det tydeligt, at man ikke har udvist rettidigt omhu i den proces, hvor man valgte at gå væk fra en markedsdrevet model og over til en model, hvor det offentlige i stigende grad blander sig i tingene, og hvor det offentlige påvirker, hvor private aktører vil investere i NGN-infrastruktur.

Strand Consults anbefalinger.

Vi er nået frem til den konklusion, at tilskudsmodellen er opfundet og implementeret, uden at man har lavet en vurdering af, om den har en effekt. Hvis man ønsker at fastholde den infrastrukturbaserede konkurrence, må stoppe med disse subsidier frem til, at man har lavet en seriøs vurdering af hvilke positive og negative effekter, modellen har på markedet.

Hvis man vælger at fastholde subsidiemodellen, må man indføre effektive værktøjer, der kan stoppe de ulovlige handlinger, som Strand Consult afslører igen og igen. Der bør være sanktioner, der gør, at man hurtigt og effektivt kan stoppe de ulovligheder, som bl.a. kommuner og andre har lavet gennem en lang periode.

Vi mener, at erfaringerne fra Bornholm, fra de 100 millioner kroner i vækstpuljen, som Social- og Indenrigsministeriet administrerede, samt fra den sidste runde af subsidier, viser, at der er en stor sandsynlighed for, at pengene laver større skade på et liberaliseret marked, end det gavner det danske telemarked.

Set i lyset af rigets fattes penge, mener Strand Consult, at det er grotesk, at man vælger at give subsidier til telebranchen. Der er meget, der tyder på, at man med bedre rammebetingelser kan opnå bedre resultater end det, man har opnået gennem subsidier samtidig med, at man kan spare myndighederne for at håndtere de mange sager om ulovlig omgang med offentlige midler, som Strand Consult har afsløret og vil afsløre i fremtiden.

Vi vil anbefale at Styrelsen indstiller til det politiske system at man skrotter subsidier til bredbånd og går i dialog med industrien om hvordan man kan opnå de ønskede resultater ved at ændre på ramme vilkårene for teleselskaber i Danmark.

Hvis I har spørgsmål, send en mail på js@strandconsult.dk – vi fremsender gerne yderligere dokumentation for vore påstande.

Hilsen

John Strand